

PERUSSUOMALAINEN

Naiset

Poliittinen lehti • Perussuomalaiset rp:n äänenkannattaja • 2021 • 2

**Bensan hinta nousee -
onko suomalaisilla
enää varaa autoilla?**

**Aluevaaleissa
päätetään rahasta
ja terveydestä**

*"Perehdyin
asioihin
syvällisesti
ja pyrin
herättämään
keskustelua"*

Lulu Ranne puolustaa eduskunnassa suomalaista työtä

**"Vahva julkinen talous on
jokaisen kansalaisen paras
tuki ja turva"**

**Laura Huhtasaari
tyrmää EU:n
vihersiirtymän ja
tukipaketit**

Suomessa
on pian
kouluja, joissa
ei puhuta
suomea

Henkilöstö epäilee sote-uudistusta:

**Mistä saadaan hoitajia,
jos heitä ei tälläkään
hetkellä ole?**

Kristiina Ovaskainen

Toimituspäällikkö

PÄÄKIRJOITUS

Syyllistäminen ei kuulu ruokapöytään

HELSINGIN kaupunki ilmoitti, ettei sen tilaisuuksissa tarjoilla enää jatkossa lihaa eikä kahvin kyytipojaksikaan saa enää tavallista maitoa. Syynä on ilmasto, jota halutaan suojella ruuantuotannon kasvihuonepäästöiltä.

Helsinki toki joustaa lihakiellossa sen verran, että valinnanvapauden rajoittaminen koskee vain rahvasta. Paremmän väen bileissä eliitti saa jatkossakin pihviä pöytään.

Kotimainen maatalous saastuttaa helsinkiläisten päättäjien mielestä liikaa, mutta maailmalta Suomeen rahdattavat riisi, hedelmät ja kasvikset eivät. Suomalainen ruuantuotanto on elintärkeää jo pelkästään huoltovarmuuden ja työpaikkojen vuoksi, mutta ne voidaan ilmeisesti uhrata ilmastoposeeraamisen nimissä.

Viherpesua harjoitetaan nyt joka paikassa. Kun avaat telkkarin, huutavat mainokset hoosiannaa vegeburgereista ilmastoystävällisiin sähkösovimuksiin. Kuluttajaa viedään kuin pässiä narussa, kun globaali ilmasto täytyy pelastaa – ja pelastajat löytyvät tietyistä pienestä Suomesta.

Lehmänmaidon juominen on ollut syntiä jo pidemmän aikaa. Paitsi että hyveposeeraajien mielestä maidontuotanto kuormittaa liikaa ympäristöä, sen väitetään heikentävän eläinten hyvinvointia. Edes ”vapaan maidon” lehmät eivät saa synninpäästöä ilmastossyyllistäjien silmissä.

Valveutunut kuluttaja valitsee kahviinsa tietysti kasviperäistä maidon kaltaista juomaa. Cityhipstereiden smoothietkin valmistuvat kätevästi soija-, manteli-, riisitai kookosmaidosta ja eksoottisista tuontihedelmistä. Hyväksytyjen juomien suosikki on kauramaito, jota ruotsalainen valmistaja ylistää purkin kyljessä ”postmaidon ajan tuotteeksi”.

Suomalaista maataloutta ja ruuantuotantoa ajetaan nyt niin kovaa alas, että vauhti hirvittää. Syyllistäminen on tämän päivän sana, ja jos et kuluttajana taivu massiivisen viherpesun alla, olet yhtä epämiellyttävä kuin suomalainen lihaa syövä heteromies, jolle ei enää tunnu löytyvän paikkaa nyky-yhteiskunnassa.

Vihervasemmisto tunnetusti halveksii maaseutua, mutta miten maanviljelijöiden puolustajana esiintyvä keskusta hyväksyy tämän hulluuden? Ilmeisesti hyvillä mielin ministeri-Audin takapenkiltä.

Lihansyönnin vähentämisellä ja kasvispohjaiseen ruokavalioon siirtymisellä on omat terveydelliset etunsa, mutta valintojen tulisi olla vapaaehtoisia, ei ulkoisten paineiden pakottamia. Kuluttajilla on valtaa valita, ja tätä valtaa kannattaa käyttää puhtaasti suomalaisen ruuan hyväksi.

Meillä tehdään tänään perunalaatikkoa – eikä sen proteiini tule tofusta.

Kristiina

SISÄLTÖ

4 HÄMEENLINNALAINEN ensimmäisen kauden kansanedustaja **Lulu Ranne** on parissa vuodessa nousut perussuomalaisten eturivin vaikuttajien joukkoon. Eduskunnassa Ranne on tullut tunnetuksi etenkin ympäristö- ja talousasioiden substanssiosajana.

BENSAN hinta on noussut niin hurjaa vauhtia, että autoilijoita hirvittää. Kun vielä vuosi sitten tankin sai täyteen noin 70 eurolla, joutuu nyt tankillisesta maksamaan jo yli 90 euroa.

14

PERUSSUOMALAISTEN europarlamentaarikko **Laura Huhtasaari** ei hyväksy EU:n ylikunnonhimoista vihreää siirtymää, joka kurjistaa tavallisten kansalaisten elämää ja vien hinnannousuineen suomalaisilta tuhkatkin pesästä.

SOTE tulee, oletko valmis? Perussuomalaisten naiskansanedustajat listaavat sosiaali- ja terveysuudistuksen valuvikoja ja kertovat, miten suomalaisten sote-palvelut tulisi järjestää toimivasti ja kustannustehokkaasti.

KANSANEDUSTAJA Arja Juvosen perheeseen saatiin lisäystä kesällä, kun saksanpaimenkoirapentu **Linda** tuli taloon. Suloinen Linda on hurmannut kuvillaan ja tempauksillaan Facebookin, ja neidistä on tullut melkoinen somejulkkis.

30

Perussuomalainen Naiset
Vastaava päätoimittaja Matias Turkila
Toimituspäällikkö Kristiina Ovaskainen
Toimitussihteeri Mika Männistö
Ulkoasu Mojo Man Oy / Jorma Remsu
Julkaisija Perussuomalaiset – Sannfinländarna rp.
Toimitus Perussuomalainen, Iso Roobertinkatu 4, 00120 Helsinki
toimitus@perussuomalaiset.fi

Hoitovelka kuormittaa julkista terveydenhuoltoa

Hammaslääkärille pääsyä joutuu jonottamaan kuukausitolkulla

Suun terveydenhuollossa kiireettömän hoidon jonot ovat jo järkyttävän pitkät. Hammaslääkärille pääsy voi kestää jopa kahdeksan kuukautta, eli jonot ovat venyneet pidemmiksi kuin laki sallii. Alueelliset ja paikalliset erot ovat suuria eri puolilla Suomea.

Jyväskyläläinen **Tiina Kettunen** kertoo jonottaneensa hammashoitolaan kuukausitolkulla.

- Se oli kiireetöntä hoitoa edellyttänyt vaiva, ja jouduin jonottamaan useita kuukausia. Yksityiselle sektorille olisi päässyt nopeasti rahalla, mutta siellä Kela-korvaus on pieni, Kettunen toteaa.

Jyväskylässä eläkepäiviään viettävä **Hillevi Toikka** ei edes aio hakea apua julkiselta sektorilta, koska jonot ovat pitkät.

- En ole käynyt pitkään aikaan hammaslääkärissä julkisella puolella. Olen käynyt yksityisellä vastaanotolla, jonne pääsee nopeasti, ja siellä on tuttu hammaslääkäri, Toikka kertoo.

Hoitovelka kuormittaa

Jyväskylän suun terveydenhuollon palvelupäällikkö **Elina Tuppuraisen** mukaan kiireellinen hammashoito sujuu tällä hetkellä hyvin, eli päivystysaikoja riittää. Sen sijaan kiireettömän hoidon jonot ovat tapauksesta riippuen kolmesta kahdeksaan kuukautta.

- Suun terveydenhuoltoa kuormittaa koronaepidemian aiheuttama hoitovelka, kun epidemian alkaessa kiireetön hammashoito ajettiin alas. Lisäksi yksityisen sektorin Kela-korvausten pieneminen on lisännyt julkisen sektorin asiakkaiden määrää, Tuppurainen selvittää.

Suun terveydenhuollon jonot ovat pitkiä myös pääkaupunkiseudulla. Helsingissä asiakas pääsee kiireettömään hoitoon keskimäärin kolmessa kuukaudessa, kun hoidontarpeen arviointi on tehty.

Helsingissä odotusaikaa lisää vielä se, että hammashoitoon soittanut asiakas voi joutua odottamaan takaisinsoittoa nelisen viikkoa.

Turussa kiireettömän suun terveydenhuollon odotusaika on noin neljä kuukautta, Oulussa kahdeksan ja Kuopiossa kuusi kuukautta.

Yleislääkärillekin pitää jonottaa

Suomalaiset saavat jonottaa myös yleislääkärin vastaanotolle pääsyä, jos kyse on kiireetöntä hoitoa vaativasta asiasta. Jonot ovat monin paikoin yli kuukauden pituisia. Helsingissä, Jyväskylässä ja Oulussa lääkärin saa keskimäärin hieman yli 40 päivässä. Turussa jonotusaika voi venyä yli 50 päivään.

Toikka on asioinut Jyväskylässä yleislääkärin pakeilla Huhtasuon terveysasemalla, jossa jonotusaika oli lokakuussa lähes kolme viikkoa.

- Päivystyspuoli on toiminut, mutta kiireettömälle asialle ei ole helppo saada aikaa. Äskettäin kerrottiin, että on kahden lääkärin vaje, Toikka harmittelee.

Sote-uudistus epäilyttää

Toikka toivoo, että sote-uudistus vauhdittaisi suomalaisten lääkäriin pääsyä.

- Kunpa tilanne menisi parempaan suuntaan.

Epäilen kuitenkin nopeutumisen mahdollisuutta, kun hoitajista ja lääkäreistä on valtava pula.

Hän muistelee Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän maalaiskunnan kuntaliitosta.

- Ensin lupailtiin lähipalvelujen säilyvän, mutta kyllä niitä keskitettiin. Lähipalvelut pitäisi säilyttää ja kuntien pitäisi luopua suuruudenhulluista ja ei niin välttämättömistä rakennushankkeista, Toikka peräänkuuluttaa.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVA LEHTIKUVA

KANSALAISALOITE POLTTOAINEVERON KOHTUULLISTAMISEKSI KERÄSI VAADITTAVAT NIMET ENNÄTYSVAUHDILLA

”EHDOTAMME ryhtymistä lainvalmisteluun, jolla turvataan polttoaineiden hinnan kohtuullisuus ja siten ihmisten liikkumisen vapaus jokaiselle itselleen parhaiten sopivalla liikkumismuodolla.” Näillä sanoilla alkaa kansalaisaloite, joka keräsi valtavalla vauhdilla kasaan vaadittavat 50 000 nimeä.

Aloite siirtyy eduskunnan käsiteltäväksi. Aihe on poliittisesti tulikuuma.

Stop autoilijoiden kuritukselle -kansanliikkeen organisoima kansalaisaloite keräsi ensimmäisen päivän aikana yli 32 000 nimeä. Vaadittavat 50 000 nimeä tulivat täyteen heti seuraavana päivänä, vain kolmessa kymmenessä tunnissa. Vauhti on melkoinen, aikaa nimien keräämiseen olisi ollut puoli vuotta.

Keräämistä lienee helpottanut kansanliikkeen valtavan kokoinen Facebook-ryhmä, jossa on enemmän jäseniä (280 000) kuin Espoossa on asukkaita (270 000). Liike on järjestänyt useita mielenosoituksia kohtuuhintaisen liikenteen puolesta.

KAKSINAISMORAALIN KARNEVAALIT ILMASTOKOKOUKSESSA

TEORIA ja käytäntö eivät taaskaan kohtaa, kun maailman poliitikkojen ja businessväen tuhatpäinen kermä kokoontui Skotlanttiin pelastamaan maapalloa ilmastomuutoksen kuumalta syleilyltä. Paikalle saavuttiin runsaan 400 yksityisen liikesuihkun hyllyllä kyydillä. Tyhjiä koneille on sitten etsitty parkkipaikkoja ympäri Skotlantia.

Maailman huippujohtajien koneet päästävät tällä keikalla ilmaan 13 000 tonnia hiilidioksidia, joka on yhtä paljon kuin 16 000 skottikansalaisen päästöt kokonaisen vuoden ajalta. Vertailun vuoksi todettakoon, että henkeä kohti liikesuihkulla lentäminen tuottaa 10 kertaa niin paljon kasvihuonekaasuja kuin vuorolennolla matkustaminen, laskee Daily Record.

Maapallon kermakansalaisten joukossa on toki heitäkin, jotka elävät niin kuin opettavat. Näyttelijä ja ympäristöaktivisti **Leonardo DiCaprio** saapui Glasgow'n COP26-kokoukseen vuorolennolla, muutaman muun harvan VIP-henkilön tavoin.

Britannian pääministeri **Boris Johnson** kertoi palaa-vansa kaikesta kohusta huolimatta Lontooseen yksityiskoneella. Pääministerin tiedottajan mukaan kyseinen kone käyttää uusiutuvaa lentopolttoainetta. Tiedottaja totesi myös, että lentäminen on tärkeää, jotta pääministeri ehti tarvittaessa maan jokaiseen kolkkaan kiireisestä aikataulustaan huolimatta.

Lulu Ranne rentoutuu ja lataa akkujaan
Hämeenlinnan maisemissa.

"Tykkään
uppoutua
suuriin
asiakokonai-
suuksiin."

"Yhteisen rahan
lappaminen turhuuteen,
tehottomuuteen ja
ulkomaille on suuri
uhka."

Urheilullinen perheenäiti Lulu Ranne puolustaa eduskunnassa
talouskuria ja suomalaista työtä

"On tärkeää, että kansanedustaja tuo omalla toiminnallaan puolueelle lisäarvoa"

Hämeenlinnalainen ensimmäisen kauden kansanedustaja Lulu Ranne on parissa vuodessa noussut perussuomalaisten eturivin vaikuttajien joukkoon. Eduskunnassa Ranne on tullut tunnetuksi etenkin ympäristö- ja talousasioiden substanssiosaajana.

Lista kansanedustajan valtiopäivätoimista pitää sisällään yli 360 puheenvuoroa suuressa salissa sekä useita suullisia ja kirjallisia kysymyksiä.

Lokakuun alussa esittämässään kirjallisessa kysymyksessä Lulu Ranne kiinnittää huomiota yritysrahoituksemme painotukseen, koska rahoituksesta suuri osa menee suuryrityksille.

Viime vuonna, koronan koetellessa raskaasti suomalaisia yrityksiä, Ranne kantoi huolta muun muassa yritysten arvonlisäverojen maksujärjestelyistä sekä vaati hallitusta kiinnittämään huomiota sote-asiakasmaksujen villinä rehottavaan ja epäselvään perintäbisnekseen.

Eduskunnan välikysymyskeskustelussa lokakuussa Ranne tyytyi ankarasti pääministeri Sanna Marinin (sd) hallitusta holtittomasta talous- ja maahanmuuttopolitiikasta sekä julkisten menojen ja vastuiden paisuttamisesta suomalaisten kannalta toisarvoisilla asioilla. Ranne kehotti hallitusta keskittymään maailmanparantamisen si-

jaan suomalaisten välitöntä hyvinvointia, turvallisuutta ja maan taloudellista elpymistä tukevaan politiikkaan.

Vahva julkinen talous paras turva jokaiselle

Ranne on jäsenenä suuressa valiokunnassa sekä varajäsenenä valtiovarainvaliokunnassa. Kansanedustaja sanoo, että jo vaalikauden alussa ympäristöasiat, EU-asiat sekä talous asettuivat luontevasti osaksi omaa tehtäväaluetta.

- Aluksi minulla ei ollut tarkkaa suunnitelmaa, mitä erityisesti lähdän tekemään eduskunnassa, paitsi yleisesti toki se, että haluan omilla toimillani edistää puolueen ja sitä kautta suomalaisten etua. Siitä lähtökohdasta olen miettinyt, miten minusta olisi eniten hyötyä ja mitä voisin tehdä.

>>

"Haluan
omilla
toimillani edistää
puolueen ja
suomalaisten
etua."

- Pyrin siihen, että omassa puheessani on aina jotain uutta, Lulu Ranne kertoo.

Hyvässä kunnossa oleva julkinen talous on kansalaisen turva

>>

- Mielestäni on tärkeää, että jokainen edustaja tuo omalla toiminnallaan puolueelle lisä-arvoa. Talousasiat ovat aina tärkeitä. Hyvässä kunnossa oleva, vahva julkinen talous on jokaisen kansalaisen paras tuki ja turva, lapsista mummoikäisiin.

Reilun parin vuoden eduskuntatyön jälkeen Ranne arvioi, että hän on tullut sijoittuneeksi juuri niihin valiokuntiin, jotka sopivat hänelle parhaiten ja joissa voi hyödyntää omaa osaamistaan.

Eduskunnassa EU-asioiden käsittely tapahtuu suuressa valiokunnassa, jossa ilmaistaan Suomen eduskunnan kanta tapauskohtaisesti käsiteltävänä olevaan EU-asiaan.

- Varmaan olisin päässyt helpommalla sub-

stanssivaliokunnassa kuten ympäristövaliokunnassa. Valtiovarainvaliokunnan ja suuren valiokunnan käsiteltävänä olevat asiat ulottuvat erittäin laajalle kentälle, ja käsiteltäviä asioita on paljon. Toisaalta olen aina ollut

sen tyylinen, että myös tykkään uppoutua suuriin asiakokonaisuuksiin.

Ennen kansanedustajan työtä Ranne on työskennellyt Hämeen ympäristökeskuksessa, Hämeen ELY-keskuksessa sekä Pirkanmaan ELY-keskuksessa valtakunnallisessa tiimissä ympäristö- ja hankeasiantuntijana.

- Virkamiestaustasta on eduskunnassa iso hyöty. Kapulakielisten asiakirjojen lukeminen on minulle tuttua, ja sitä kautta käsiteltäviin asioihin pääsee nopeammin sisälle. Olen aiemmin omassa työssäni itsekin tuottanut ja perehtynyt viranomaisasiakirjoihin, tehnyt raportteja ja muistioita sekä ollut mukana lainvalmistelutyössä.

Pyrin herättämään keskustelua

Äänestäjät miettivät usein yksittäisen kansanedustajan vaikutusmah-

Äänestäjät miettivät usein kansanedustajan vaikutusmahdollisuuksia.

Ranne on esittänyt kuntien lakisääteisten tehtävien leikkaamista ja keskittymistä perusasioihin.

dollisuuksia. Ranne toteaa, että asioihin voi jokainen kansanedustaja vaikuttaa monilla eri tavoilla, vaikka esimerkiksi lakialoitteiden saaminen läpi onkin oppositiosta käytännössä melko hankalaa.

Ranne neuvoo, että jokaisen kansanedustajan on syytä miettiä tarkasti, miten ja millä keinoilla asioita ja uudistusesityksiä voi viedä eteenpäin. Keskeistä on suunnitella omat työt niin, että aika tulee käytettyä mahdollisimman järkevästi.

- Kansanedustajalla on aina mahdollisuus tehdä suurin määrin kirjallisia kysymyksiä ja lakialoitteita, mutta samalla on hyvä miettiä, onko juuri se sitä työtä, josta suomalaiset ja äänestäjät saavat parhaan hyödyn. Oppositioasemassa täytyy suunnitella huolella ajankäyttöä ja harkita, mihin toimiin panostaa eniten.

Ranne sanoo, että valiokuntatyön lisäksi hän on halunnut ottaa itselleen vahvan paikan julkisessa keskustelussa, toisaalta osallistumalla keskusteluun itse, toisaalta myös keskustelun herättäjänä. Ranne sanoo, että jälkimmäinen on hänelle mieluisampaa.

- Kun suunnittelen omia puheenvuorojani, välillä avustajani kanssa, en useinkaan halua toistaa samoja asioita, joista muut ovat puhuneet jo monta kertaa. Pyrinkin siihen, että omassa esiintymisessä ja puheessa on aina jotain uutta - vähintäänkin tuore näkökulma käsiteltävään asiaan. Se tietysti vaatii sitä, että asioihin täytyy perehtyä syvällisesti.

Tuhlauskulttuuri uhkaa kuntataloutta

Suomi on EU-maiden vertailussa korkean kokonaisverotuksen maa. Ranne on niin eduskunnassa kuin julkisessa keskustelussa toistuvasti vaatinut julkisen talouden trimmaamista, jolloin samalla avautuu mahdollisuuksia verotuksen keventämiselle.

Laajaa veropohjaa tavoittelevan vasemmiston vastaväite veronkevennyspolitiikkaan on yleensä se, että verotuksen keventäminen johtaisi hyvinvointipalvelujen leikkaamiseen. Ranne korostaa, että siitä ei suinkaan ole kyse.

- Kyse on hallinnon ja julkisen talouden tehostamisesta, jolloin jäljelle jäävät resurssit voidaan kohdistaa tärkeimpiin, kuten suomalaisiin vähäosaisiin, ikäihmisiin, lapsiperheisiin, vammaisiin ja sairaisiin.

Ranne ihmettelee, että julkisella sektorilla, erityisesti kunnissa, tehdään paljon tarpeettomia projekteja ja syydetään rahaa hankkeisiin, joita ei pitäisi ollenkaan suunnitella saati toteuttaa. Tuhlauskulttuuri yhdistettynä kuntien jatkuvasti kasvaviin lakisääteisiin tehtäviin on romuttamassa kuntataloutta koko maassa.

Ranne on esittänyt kuntien lakisääteisten tehtävien leikkaamista ja keskittymistä perusasioihin. Hän huomauttaa, että monessa kunnassa ongelmana on myös epärealistinen kokonaiskäsite taloudesta ja tuloista.

- Epärealismi on sitä, että ei mietitä, mitkä ovat tärkeimpiä julkisia menoja eikä arvioida, mitkä ovat mahdollisuudet saada tuloja. Samaan aikaan tehdään uusia menolisäyksiä ja hömppäinvestointeja, jotka eivät kuitenkaan ole pakollisia. Yhteisen rahan lap-paminen turhuuteen, tehotto-muuteen ja ulkomaille onkin

tällä hetkellä suurin uhka suomalaisten peruspalvelujen rahoitukselle.

Yritysten pitää saada investoida ja kasvaa

Vaikka Suomi pääsi syksyllä mukaan talouskasvuun, ovat Suomen ongelmat samat kuin ennen koronaa: julkinen sektori paisuu ja velkaantuu ja tuottavuuskehitys on heikko. Myös kotitalouksien velka-kehitys on huolestuttava.

Kestävyysvaje, eli velkaantumisen menojen samanaikaisesti kasvassa, on edelleen ratkaisematon ongelma. Kestävyysvajeen kuromiseksi umpeen tarvitaan Ranteen mukaan paitsi julkisen sektorin trimmaamista, myös työllisyyden vahvistamista. Suomessa on tällä hetkellä satoja tuhansia työtä

joko vailla tai vajaatyöllistettyinä. Työttömien saa-

Suomi on korkean kokonaisverotuksen maa.

Ranne ihmettelee, että julkisella sektorilla, erityisesti kunnissa, tehdään paljon tarpeettomia projekteja.

minen takaisin työelämään, nimenomaan yksityisen sektorin työpaikoille, olisi tärkeää paitsi julkisen talouden kestävyyden, myös ihmisten oman hyvinvoinnin kannalta. Perussuomalaiset esittää työn ja yrittämisen verotuksen keventämistä, joka lisää työn tekemisen kannustavuutta ja

>>

Ajatus itsensä likoon laittamisesta syntyi erityisesti epäoikeudenmukaisuuden kokemuksesta.

» madaltaa kynnyistä vastaanottaa työtä.

- Ainoa ratkaisu on, että palkansaajalle jää enemmän palkasta käteen ja yrityksille rakennetaan maahan sellaiset olosuhteet, että ne voivat paremmin työllistää. Tällä hetkellä yrityksille, varsinkin pk-yrityksille, korkeat työn sivukulut ovat ongelma, Ranne sanoo.

Hallitus pyrkii edistämään työllisyyttä uudella ratkaisulla eli kuntakokeilulla, jossa kunnille on annettu suurempi rooli työllisyyspalveluiden järjestäjinä. Ranne ei usko, että uudistuksesta on mitään uutta konkreettista apua työttömille.

- Uudistus on sekava ja lisää byrokratiaa. Sillä ei poisteta työnteon esteitä tai lisätä niitä kaivattuja yksityisiä työpaikkoja.

- Ensin pitäisi selvittää, ketkä työttömät tarvitsevat jotain muunlaista tukea, kuten terveydenhuoltoa tai terapiaa. Elämän perusasiat on saatava kuntoon ennen työllistymistä. Osa työttömistä saattaa olla myös työkyvyttömiä, eivätkä he saa suoraan tarvitsemaansa apua työllistymispalveluista, Ranne sanoo.

Hän esittää, että aikuisten mahdollisuuksia hankkia täydentäviä ja jatko-opintoja tulisi edistää paremmin. Aikuisten opiskelun tulisi olla kannustavampaa. Kansanedustaja myös rohkaisee entistä useampia suomalaisia ryhtymään yrittäjiksi.

- Pienet ja mikroyritykset, joissa yrittäjä työllistää itsensä ja ehkä lisäksi muutamia työntekijöitä, ovat Suomen taloudelle elintärkeitä. Hallituksen tulisikin huolehtia, ettei byrokratia ja liian korkea verotus olisi este yritystoiminnalle. Yritysten pitää voida saada investoida ja kasvaa, koska sitä kautta luodaan hyvinvointia Suomeen.

Epäoikeudenmukaisuuden tunne veti mukaan politiikkaan

Lulu Ranne lähti mukaan politiikkaan 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Ensimmäisen kerran hänet valittiin Hämeenlinnan kaupunginvaltuustoon vuoden 2008 kunnallisvaaleissa kokoomuksen ehdokkaana. Valtuustoura on jatkunut näihin päiviin saakka. Vuonna 2012 Ranne siirtyi perussuomalaisiin.

- Kuvittelin, että kokoomuksessa arvoste-

taan osaamista ja ahkeruutta. Sain kuitenkin huomata, että olen monista asioista aivan eri mieltä kuin muut. Minulle tarjoutui myös mahdollisuuksia ”hyväeliverkostoissa”, joihin en halunnut osallistua.

Ranne kertoo, että päätös pyrkiä itse vaikuttamaan yhteisiin asioihin kypsyi noin vuonna 2007.

- Siihen aikaan vanhin lapseni aloitti koulun ja nuoremmat lapset olivat päiväkodissa.

Päiväkodissa paljastui pahoja sisäilmaongelmia ja jopa rakennusvirheitä. Lapsia ja henkilöstöä siirrettiin väistöön lukuisia kertoja, ja osalle jäi pysyviä terveysongelmia.

- Samat ongelmat koskevat monia muitakin lapsia ympäri Suomen myös kouluissa. Olin itse siihen aikaan aktiivinen toimija vanhempainyhdistyksessä ja ajattelin, että haluan vaikuttaa laajemminkin lasten hyvinvointiin.

Ranne sanoo, että ajatus itsensä likoon laittamisesta syntyi erityisesti epäoikeudenmukaisuuden kokemuksesta sekä turhautumisesta julkisten varojen huolimattomaan käyttöön.

- Ihmettelin sitä, miksi asioita hoidetaan huonosti, tärkeimmät asiat laiminlyödään ja miksi yhteisiä rahoja ei osata käyttää viisaasti.

Perhe-elämän ja politiikan yhdistäminen ei tapahdu itsestään

Eduskuntaan Ranne oli ehdolla vuoden 2015 vaaleissa, jolloin tuloksena oli varakananedustajan paikka. Vuoden 2019 vaaleissa Ranne nousi oman vaalipiirinsä eli Hämeen äänikuningattareksi saatuaan huikat 7875 ääntä, ja hän nousi yhdeksi perussuomalaisten uusista kansanedustajista.

Jälkikäteen Ranne katsoo, että sekä perhe-elämän että oman kokemuksen kannalta kansanedustajan paikka avautui juuri oikealla hetkellä. Vuonna 2015 perheessä oli kolme teini-ikäistä lasta sekä puolitoistavuotias vauva.

- Sain kerättyä neljä vuotta lisää elämäntekemystä sekä kokemusta politiikassa ja työmaailmassa. Uskon, että minusta on nyt ollut enemmän hyötyä suomalaisille ja omille äänestäjilleni, kun tulin valituksi vasta vuoden 2019 vaalissa.

"Olen kansanedustaja, mutta samalla perheenäiti"

Ranne sanoo, että perhe-elämä ja politiikka on mahdollista yhdistää.

Ranne sanoo, että perhe-elämä ja politiikka on mahdollista yhdistää, mutta muistuttaa, että kotonakaan asiat eivät tapahdu itsestään.

- Olen kansanedustaja, mutta samalla perheenäiti. Viikonloppuisin meillä eletään mahdollisimman tavallista perhearkea, pestään pyykkiä ja tehdään ruokia seuraavaa viikkoa varten, usein laatikkoruokia kuten kaalilaa-tikkoo ja makaronilaattikkaa. Vietämme aikaa yhdessä, vaikka lapsilla on tietysti myös omia harrastuksiaan. Meillä maataan mieluummin sohvalla lukemassa tai käydään lenkillä kuin siivotaan. Kaksi vanhinta lastani on jo omillaan ja opiskelemissa, ja mieheni on nyt etätöissä.

Kielet ja matematiikka sujuivat koulussa

Ranne on asunut nuorempana Ruotsissa, missä hän myös kirjoitti ylioppilaaksi. Suomen, ruotsin ja sujuvan englannin lisäksi Ranne on opiskellut espanjaa. Ranne puhuu myös ranskaa ja on työskennellytkin opiskeluaikoinaan Ranskassa Pariisin tielaitoksella. Koulutukseltaan Ranne on rakennustekniikan diplomi-insinööri. Myöhemmin Ranne on opiskellut myös oikeustieteitä.

Teknillinen ala alkoi kiinnostaa tulevaa kansanedustajaa jo lukiossa, vaikka matikka vaatiikin paljon työtä. Ranne sanoo, että kielten opiskelu oli hänelle helppoa ja matematiikan opiskelu toisinaan jopa hauskaa.

- Jos olisin halunnut päästä helpommal-la jatko-opinnoissa, olisin voinut valita humanistisen alan. Päätin kuitenkin, että haluan opiskeluun haastetta ja mielen, että rakennustekniikka voisi olla minun juttuni. Se tarjoaa samalla laajat työmahdollisuudet.

- Kaikkia lapsia pitäisi mielestäni kannustaa löytämään se oma juttunsa, Ranne sanoo.

Tekniikan ala tunnetusti ei ole naisvaltaisen. Ranne sanoo, ettei kuitenkaan itse koskaan ajatellut, ettei ala voisi olla juuri hänelle mahdollinen. Jo lapsuudenkodissa kannustettiin sisukkuuteen ja tekemään asiat loppuun saakka.

- Minulla on yksi sisko. Molemmat vanhempani sanoivat meille usein, että kaikki on mahdollista ja että ei ole olemassa erikseen tyttöjen ja poikien ammatteja, kaikkea voi tehdä. Se on mielestäni sitä todellista tasa-arvoa.

- Tänäkin päivänä kaikkia lapsia pitäisi mielestäni kannustaa löytämään se oma juttunsa. Jokainen on hyvä jossain, sillä taipumukset ja lahjakkuudet ovat kaikilla erilaisia. Suomalainen koulujärjestelmä on mielestäni pääosin hyvä, mutta samalla se tasapäästä. Olisi hyvä, jos lapsilla ja nuorilla olisi enemmän mahdollisuuksia saada paras itseltään irti.

Parin tunnin juoksulenkkejä

Ranne on varmasti yksi eduskunnan urheilullisimpia kansanedustajia. Tämän tietävät myös somekaverit, jotka saavat toisinaan kansanedustajalta kuvapäivityksiä treeneistä.

Keskeisin liikuntamuoto on kuitenkin juokseminen, joka on ollut Ranteen harrastus teini-iästä asti.

Nykyään kansanedustajan juoksulenkki voi kestää tunnista kahteen tuntiin.

- En ole välineurheilija, enkä tarvitse ryhmäliikuntavuoroja tai musiikkia treenaamiseen.

Yleensä pelkkä juokseminen riittää. Kotiseudullani Hämeenlinnassa onkin hyvät lenkkimahdollisuudet. Mieluiten juoksen maastossa, sillä asfalttipinta on niin kova jaloille.

Liikunta on kansanedustajalle keskeinen

"Yleensä pelkkä juokseminen riittää."

LULU MARJAPIIRAKKA

(iso uunipellillinen)

- 6 kananmunaa • 6 dl sokeria
- 400 g rasvaa • 1 l vehnä jauhoja
- 3 tl leivinjauhetta • 3 tl vaniljasokeria
- 3 dl maitoa • 1,5 l pakastettuja marjoja

Sulata rasva ja anna sen jäähtyä. Vaahdota munat ja sokeri. Sekoita kuivat ainekset keskenään.

Sekoita rasva muna-sokeriseokseen. Lisää kuivat ainekset ja maito taikinaan.

Sekoita tasaiseksi ja kaada seos uunipellille. Levitä marjat päälle.

Paista noin 40 minuuttia uunissa 200 asteessa.

tapa huolehtia omasta hyvinvoinnista. Myös eduskunnan kuntosali on tullut tutuksi. Salilla Ranne moikkaa tuttuja, mutta ei ole osallistunut eduskunnan liikuntakerhojen toimintaan tai pyrkinyt eduskunnassakaan osaksi verkostoja. Eduskunnan saunassa Ranne ei ole käynyt koskaan.

- Olen ajatellut, että eduskunnassa minun ei tarvitse ensisijaisesti rakentaa ystävyssuhteita, vaan olen siellä tekemässä töitä Suomen ja suomalaisten hyväksi.

Vahvojen talouspoliittisten näkemysten vuoksi kansanedustajakollega **Ville Taivio** vertasi Rannetta aiemmin jopa Ison-Britannian kuuluisaan pääministeriin **Margaret Thatcheriin**. Thatcheria kutsuttiin mediassa rautarouvaksi.

Ranne sanoo, ettei hän ole tosiasiaa luonteeltaan mitenkään kova tai kylmä, vaan ihmisläheinen ja auttavainen.

- Jos minuun tutustuu, saa tietää, että oikeasti olen pehmo koti-ihminen, joka haluaa mielellään. - Oman perheen lisäksi minulla on myös rakkaita ystäviä, joille haluan aina olla luottamuksen arvoinen.

TEKSTI
SUOMEN
UUTISET
KUVAT
MATTI
MATIKAINEN

Bensan hinta rokottaa suomalaisten kukkaroa yhä rajummin

”Kyllähän tämä hirvittää”

Jyrkästi nousevat polttoainekulut syövät yhä suuremman osan suomalaisten käytettävissä olevista varoista. Jos henkilöauton sai aiemmin tankattua esimerkiksi 70 eurolla, niin nyt siihen uppoaa jo 90 euroa.

Kiristynyt menovenä hinta tuntuu esimerkiksi jyvaskyläläisen **Minna Vejanderin** kukkarossa. Hän tankkaa Volkswagen-merkkiseen henkilöautoonsa 95E10-laadun bensiiniä.

Polttoaine.net-sivuston mukaan 20. lokakuuta 95E-bensiinin keskihinta oli 1,85 euroa litralta, kun vielä viime joulukuussa sen keskihinta Suomessa oli 1,43 euroa litralta.

Euroopan komission polttoaineen hintatilaston mukaan bensiinin litrahinta on tällä hetkellä Suomessa 32 senttiä ja dieselin 36 senttiä kalliimpaa kuin viime vuoden lokakuussa.

- Kyllähän tämä hirvittää. Eihän tavallisella kansalla voi maksattaa tällaisia hinnan-
korotuksia, Vejander parahtaa.

Hän toimii kauneudenhoitoalan yrittäjänä ja tarvitsee päivittäin henkilöautoa työmatkoihin sekä tukussa ja ostoksilla käymiseen. Hän käy myös viikoittain hoitamassa äitiään Haapamäellä, jonne edestakainen matka on Jyväskylästä yhteensä noin 160 kilometriä.

- Tässä maaseudun väkeä ei kuunnella ollenkaan. Siellä auto on välttämätön. Kaikki eivät asu

keskustoissa, missä on julkiset kulkuneuvot. Minäkään en pääsis äitini luokse ollenkaan ilman omaa autoa. Polttoaineen hintaa ei saisi nostaa ja antaa taval-
lisen kansan kärsiä tästä, Vejander sanoo.

Hallitus maksattaa kansalla

Bensiinin hinnanmuodostukseen vaikuttaa raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, mutta huomattavinta roolia näyttelevät verot. Liikennepolttoainevero-
ja on kiristetty viimeisen kolmen vuoden aikana.

Verojen ja veroluonteisten mak-
sujen osuus bensiinin litrahin-

nasta on noin euron luokkaa. Hallituk-
selle autoilun verot-
taminen on helppo
keino kerätä rahaa
valtion kassaan.

- Kyllä se tuntuu,
sillä käteen ei jää ol-
lenkaan niin paljon
kuin ennen. Tässä
on joutunut kiristä-

mään tosi paljon omia menoja ja tekemään erilaisia valintoja. Korotuksia tulee korotusten perään, Vejander harmittelee.

Kallis polttoaine nostaa kuljetuskustannuksia ja tavaroiden hintaa sekä leikkaa suomalaisten ostovoimaa ja hidastaa talous-

kasvua.

- Polttoaineen hintaa pitää saada ehdottomasti alaspäin. Tässä vielä tekee palveluksen yhteiskunnalle hoitamalla palkatta omaa äitiä tekemällä ammattilaisen työt. Ei näin korkeita hintoja voi sallia, Vejander toteaa.

Näkyvissä lisää korotuspaineita

Hallitus aikoo puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Päästövähennystavoit-
teeseen yritetään päästä muun muassa lisäämällä sähköautojen määrää.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin mukaan edullisimman sähköauton saa alle 20 000 eurolla ja kalleimmat sähkö-
autot maksavat jopa noin 200 000 euroa.

- Yrittäjänä täytyy sanoa, että minulla ei ole todellakaan mahdollisuutta ostaa varsinkaan uutta sähköautoa. Sen verran olen lakenut, että vanhaa sähköautoa en edes uskaltaisi ostaa. Siinä ei voi tietää, miten sen kanssa tulisi käymään.

- Luulen, että myös kovinkaan monella muullakaan suomalaisella ei ole mahdollisuutta ostaa uutta sähköautoa, Vejander tuumii.

Kunnianhimoisen ilmastopoli-
tiikan seurauksena suomalaisten polttoainekulut uhkaavat kasvaa

entisestään. Lisää paineita polttoaineiden hinnannousulle tuo jatkossa kiristytvä biopolttoai-
neiden jakeluvelvoite, liikenteen EU:n laajuinen päästökauppa sekä liikenne- ja viestintäminis-
terin ajama kansallinen päästö-
kauppa.

- Ministereiden kannattaisi oikeasti miettiä, että jos heille laitet-
taisiin tietty toimeentulo päälle kuukaudeksi, niin pärjäävätkö he sillä, millä normaali kansa elää, Vejander huomauttaa.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA LEHTIKUVA

Minna Vejander sanoo, ettei hänellä ole yrittäjänä varaa ostaa sähköautoa.

- Tässä on joutunut kiristämään tosi paljon omia menoja ja tekemään erilaisia valintoja, Minna Vejander kertoo.

”

**”Poltto-
aineen hintaa
pitää saada
ehdottomasti
alaspäin.”**

**Bensan ja dieselin keski-
hinnat ovat nousseet
vuodessa jopa
50 senttiä litralta.**

POLTOAINEIDEN HINNAT KARANNEET KÄSISTÄ

SÄHKÖN ja polttoaineiden hinnat ovat pilvissä. Tämä johtuu pääosin maailmanmarkkinatilanteesta, mutta suurelta osin myös hallituksen harjoittamasta vihreästä politiikasta.

Perussuomalaiset Naiset huomauttaa, että niin sanottu energiaköyhyys uhkaa talviaikana, kun esimerkiksi lämmitykseen ei ole enää varaa.

- Suomessa ei jostain syystä juuri puhuta polttoaineiden ja sähkön hintojen aiheuttamasta ahdingosta sen oikealla nimellä – siis energiaköyhydestä. Se vain yhdistetään osaksi yleistä vähävaraisuutta, vaikka valtiolla olisi mahdollisuuksia puuttua tilanteeseen. Energiaköyhyys voi aiheuttaa pitkäaikaisia taloudellisia vaikeuksia tai jopa terveysongelmia, kun tupaa ei ole varaa lämmitellä, perussuomalaiset naiset huomauttavat.

Naisjärjestö muistuttaa, että Suomessa lämpimää yhä noin 130 000 pientaloa öljyllä eikä kaikilla ole varaa vaihtaa uudempiin järjestelmiin, vaikka valtio tukeekin muutosinvestointia.

- Kyse on yli 10 000 euron investoinnista helposti. Ei mökin mummolla ole sellaiseen varaa, vaikka valtio tukisi muutostyötä muutamalla tuhannella eurolla.

- Jos näillä ihmisillä ei ole enää varaa ostaa polttoöljyä pitääkseen tupaa lämpimänä, niin aikooko hallitus vain katsoa tumput suorana vierestä? Suomessa on nopeasti luotava järjestelmä, jolla valtio kompensoi hintoja, perussuomalaiset naiset vaativat.

Tällä vaatimuksella viitataan EU-komission viestiin jäsenmaille, jonka mukaan kuluttajahintojen laskeminen on kansallisissa käsissä. Näin tehdään esimerkiksi Välimeren maissa, mutta hallituksella ei ainakaan toistaiseksi ole aikeita puuttua hintakehitykseen.

Perussuomalaiset Naiset huomauttaa, että myös liikennepolttoaineiden hinnat ovat karanneet käsistä. Tämä vaikuttaa suoraan työnteon kannattavuuteen ja ostovoimaan.

- Bensan ja dieselin hinnat ovat räjähtäneet ja keskihinnat ovat vuodessa nousseet jopa 50 senttiä litralta. Matalapalkka-aloilla ei pitkiä matkoja kannata pian ajella, jos haluaa, että edes jotain jää käteen. Toisekseen logistiikkakustannukset siirtyvät suoraan kuluttajahintoihin, kuten ruuan hintaan.

**Perussuomalaiset
vaativat poltto-
aineveron
laskemista.**

Verottaminen on helppo keino kerätä rahaa valtion kassaan

EU-verotusta tultaneen esittämään jälleen vuoteen 2023-2024 mennessä.

"Jäsenvaltioiden toimivaltaa siirretään jälleen unionille."

"EU haluaa luoda uuden järjestelmän kansallisen järjestelmän päälle."

Green Deal

EU-viherpesu käy veronmaksajalle kalliiksi

"Suomea viedään EU:ssa kuin mätää kukkoa"

Euroopan komission käynnistämä vihreän kehityksen ohjelma eli Green Deal on ylenpalttinen ja kunnianhimoinen toimenpidehanke. Sen avulla EU tähtää siihen, että Eurooppa olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä – ensimmäisenä maanosana. Perussuomalaisten europarlamentaarikko Laura Huhtasaari näkee ohjelman osana isompaa kuviota, jossa jäsenvaltioiden toimivaltaa jälleen siirretään EU:lle.

Vihreän kehityksen ohjelma on lähivuosina konkretisoitumassa erilaisiksi lainsäädäntöhankkeiksi. Keskeisenä osana ohjelmaa ovat päästövähennystavoitteet, jotka tähtäävät EU:n hiilineutraaliuuteen vuoteen 2050 mennessä.

Perussuomalaisten europarlamentaarikko **Laura Huhtasaari** kertoo, että lähivuosina komission myllystä on tulossa useita ohjelmaa konkretisoivia EU-lainsäädäntöhankkeita. Huhtasaari kyseenalaistaa ympäristöohjelman mielekkyyden ja toimivuuden.

- Mitä enemmän EU:ssa tehdään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita, sitä hankalammaksi, kalliimmaksi ja monimutkaisemmaksi kokonai-

suuden toteutus tulee.

- Samalla hallinto kasvaa entisestään, lähtien jo siitä, että EU haluaisi kaksinkertaisen metsäsertifiointijärjestelmän, vaikka esimerkiksi Suomen metsäteollisuus on jo sitoutunut globaaleihin sertifiointeihin. Nyt EU haluaa luoda uuden järjestelmän kansallisen järjestelmän päälle, Huhtasaari kertoo.

Vihreässä kehityksessä suunnitelmatalouden piirteitä

Huhtasaari sanoo, että vihreän kehityksen ohjelmassa näkyy suunnitelmatalouden piirteitä. Ohjelmaan kuuluvat päästövähennyksistä seuraavat kompensointimaksut, eli käytännössä

pohjoisesta etelään ohjautuisi jälleen uusia tulonsiirtoja.

Hyvänä esimerkkinä on komission esitys sosiaalisesta ilmatorahastosta, joka olisi EU-elvytyspakettia seuraava tulonsiirtoautomaatti. Ilmastorahastosta olisi tarkoitus esimerkiksi kanavoida rahaa energialaskujen maksamiseen ihmisille, joiden omat varat käyvät vähiin teknologisessa siirtymässä, jossa otetaan käyttöön vihreämpiä energiaratkaisuja.

Kuten aina ennenkin, Suomi olisi joutumassa myös ilmatorahaston nettomaksajaksi alustavasti 840 miljoonan euron osuudella. Toki maksut tuntuvat konkreettisesti tavallisen palkan-saajan tai yrittäjän kukkarossa.

- Raha on hankkeessa hyvä konsultti, eli ajatuksena EU:ssa on, että hintoja nostamalla saadaan kulutus ja päästöt vähentymään. Tosiasia kuitenkin on, että pelkästään kustannuksia lisäämällä ei ole mahdollista määräänsä enempiä ohjata kulutusta järkevästi: ihmisten täytyy edelleen elää, liikkua ja syödä sekä tehdä töitä. Myös yritysten täytyy toi-

miakseen voida käyttää energiaa, Huhtasaari sanoo.

Köyhdyttävä ja elintasoa madaltava vaikutus

Käytännössä vihreän kehityksen ohjelmalla tulisi olemaan tavallista kansalaista köyhdyttävä ja elintasoa madaltava vaikutus, koska kaikki kallistuu.

Huhtasaari muistuttaa, että vähemmän julkisuudessa on keskusteltu siitä, että sosiaalisen ilmatorahaston lanseeraamisen myötä

toimivaltaa – tällä kertaa sosiaalipolitiikan toimivaltaa – olisi siirtymässä jäsenvaltioilta komissiolle.

- EU käyttää hyväkseen kaikki tilaisuudet oman toimivaltansa kasvattamiseen. Olisikin hyvä nähdä tässä taustalla isompi kuva eli se, että sosiaalipolitiikka ei edes kuulu EU:n toimivaltaan. Perussuomalaiset katsoo, että jos vihreää siirtymää ei saada aikaiseksi ilman sosiaaliturvan tulonsiirtoa, sitten sitä ei pidä edes tehdä.

Huhtasaari huomauttaa, että EU:lla olisi käytettävissään muitakin keinoja kuin tulonsiirrot ja energian hinnan nostaminen, esi-

merkiksi päästökauppa, joka hinnoittelee toiminnan hiilidioksidipäästöt.

Päästökaupan piirissä olevat toimijat joutuvat hankkimaan päästöoikeudet jokaista ilmakehään vapauttamaansa hiilidioksiditonniä kohti. EU:ssa päästökauppa koskee energiantuotantoa, energiantensiivistä teollisuutta ja lentoliikennettä. Päästökaupalla on ohjaava vaikutus saastuttajia maksaa -periaatteella.

- Päästökauppaa ei tarvitse laajentaa, mutta voisimme myös lisätä päästöoikeuksia, jolloin hinnat halpenevat. Tähän mennessä päästökauppa on ollut hyödyllinen Suomenkin teollisuudelle, ja samalla se on estänyt hiilivuotoa. Kuitenkin päästöoikeuksia pitää olla riittävästi, jotta se järjestelmä toimisi.

EU-veroa ajetaan kulusseissa

Suomessa on jo nyt yksi EU-alueen korkeimpia veroasteita suhteessa bruttokansantuotteen. EU:sta on kuitenkin väliä tultu säännöllisin väliajoin kaiken kattavaa EU-verotusta, josta tulisi käytännössä uusi verotuksen taso kansallisten verojärjestelmien päälle. Toistaiseksi unioniverojen esteenä on ollut päätökseltä vaadittavan yksimie-

lisyysen puute.

Huhtasaari uskoo, että EU-verotusta tultaneen esittämään jälleen vuoteen 2023-2024 mennessä.

- Samaa aikaan tullaan ehdottamaan elvytyspaketin pysyvyyttä ja samalla sosiaalipolitiikan laajentamista EU:n toimivaltaan. EU haluaa nämä kokonaisuudet ja samalla verotuksen omiin käsiinsä.

Pääministeri **Sanna Marinin** johtama hallitus ei toistaiseksi ole ilmaissut kantaansa uuteen sosiaalirahastoon, josta kertyisi taas uutta maksettavaa entisten velvoitteiden päälle.

Toistaiseksi ministerit ovat tyytyneet toistamaan näkemystä, jonka mukaan rahastoon suhtaudutaan "erittäin kriittisesti".

- Erittäin kriittinen tarkoitaneekin kyllä, koska vaihtoehtoja on oikeasti vain kaksi, ei ole kolmatta vaihtoehtoa eli "kriittistä", Huhtasaari sanoo.

Hän jatkaa, että käytännössä Suomen vaikutusvalta on EU:ssa todella vähäinen.

- Suomen hallituksella voi olla mielipide, Suomi voi vaikka sanoa ei, mutta sillä ei juuri ole merkitystä. Suomea viedään EU:ssa kuin mätää kukkoa.

TEKSTI SUOMEN UUTiset
KUVAT LEHTIKUVA JA PS ARKISTO

EU-komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen kiittelee pääministeri Sanna Marinia, joka hyväksyy suomalaisten puolesta lähes kaiken, mitä EU kehtaa esittää.

EU KEKSII JATKUVASTI PERUSTELUITA TUKIPAKETEILLE JA YHTEISELLE VELALLE

PERUSSUOMALAISILLA ei ole ongelmaa sen kanssa, että EU:ssa tehdään yhteistyötä kaupan alalla ja että meillä on yhteismarkkina-alue, siis toimitaan eräänlaisena kaupan liittona, joka samalla tuo Eurooppaan vakautta ja rauhaa, sanoo perussuomalaisten puheenjohtaja **Riikka Purra**.

- Nykyinen EU kuitenkin etenee syväle integraatiopolulla ja tunkeutuu monissa asioissa suvereenien kansallisvaltioiden alueelle. Suunta on selvä: elpymispaketti, tulevat ilmastopakettit, metsäasiat, mahdollinen sosiaalirahasto ja niin edelleen. Integraatio etenee ja samalla budjettimäärämisvalta omiin asioihimme vähenee. Tämä ei perussuomalaisten mielestä ole Suomen edun mukaista. Me emme voi kannattaa tällaista kehityskulkua. Purra toivoisi, että Suomi voisi edes joskus pyrkiä ajamaan voimakkaammin omaa intressiään unionissa.

- Sitäkään Suomi ei tee. Tosin näin pienellä valtiolla ei ehkä muutakaan olisi paljoa sanottavaa Ranskan, Saksan ja muiden suurten valtioiden keskellä. Joskus voisimme silti edes yrittää.

Purra mukaan Suomen olisi täysin mahdollista myös kieltäytyä tukipaketeista, sillä Bryssel ei lähtisi uhkailemaan nettomaksajia EU:sta erottamisella.

- Voisimme joskus kokeilla, mitä siitä seuraa, että uskaltaisimme sanoa ei. Jos Suomi haluaisi ajaa EU:ssa omaa intressiään, yksin ei tarvitsisi olla. Meillä on mahdollista löytää liittolaisia,

tietysti asiakohtaisesti.

EU:ssa puuhataan parhaillaan niin sanottua sosiaalista ilmastorahastoa, jossa jäsenmailta kerättäisiin reilut 72 miljardia euroa jaetavaksi eri maiden kesken. Suomelle järjestely tarkoittaisi sitä, että Suomi maksaisi 840 miljoonaa euroa muiden maiden ilmastotoimien vaikutusten

kuittamiseen.

Pääministeri **Sanna Marinin** (sd) hallitus on ilmoittanut suhtautuvansa rahastoon "erittäin kriittisesti".

- Saa nähdä, miten kriittisyys kääntyy varsinaiseksi kannanmuodostukseksi, kun tulee aika päättää asioista, Purra sanoo.

Hän huomauttaa, että vastaavalla tavalla kuin 750 miljardin euron korona-elvytyspaketissa ei ollut kyse koronasta, ei ilmastopaketisakaan ole kyse ilmastosta.

- EU keksii erilaisia perusteluja sille, että näitä paketteja, tulonsiirtoja ja yhteistä velkaa, veroja ja niin edelleen, voidaan edistää. Ilmasto on nyt politiikassa yksi totuus ja sen siivellä on hyvä edistää federalismia, kuten näyttää tapahtuvan. Tietenkin toivon, että Suomen hallitus uskaltaa sanoa ei. Se kuitenkin vaatii uskallusta.

Henkilöstö epäilee, korjaako sote-uudistus resurssipulaa

”Mistä saadaan hoitajia, jos heitä ei ole tälläkään hetkellä?”

Sairaanhoitaja Minna Ikonen työskentelee leikkaus- ja anestesiaosastolla uudessa keskussairaalassa Jyväskylässä. Sairaala Nova otettiin käyttöön viime tammikuussa.

Meillä on uusi ja hieno sairaala. Pitäisi leikata paljon, mutta henkilöstöpu-
lan takia kaikkia saleja ei voida pitää auki, kertoo sairaanhoitaja **Minna Ikonen**.

- Osalla erikoisaloista leikkaus-
jonot ovat kasvaneet, eivätkä ih-
miset pääse hoitotakuun määrää-
mässä ajassa hoitoon. Toki tähän
vaikuttaa myös muutto uuteen
sairaalaan, koska sen yh-
teydessä toiminta oli
supistettua, Ikonen
kertoo.

Myös osa vuode-
osastoista on ollut
kiinni hoitohen-
kilöstön pulan ta-
kia, joka vaivaa koko
maata. Hoitoalalla
odotetaan nyt, vaikut-
taako sote-uudistus henkilös-
töresurssiin.

- Se mietityttää, että onko tu-
lossa resursseja hoitajamitoi-
tukseen. Mistä niitä hoitajia saa-
daan, jos heitä ei ole tälläkään
hetkellä? Toivotaan, että uudis-

tus toisi henkilöstölle parannuk-
sia. Henkilöstö kuitenkin tekee
sen sote-uudistuksen ruohonjuu-
ritasolla, Ikonen sanoo.

Ei hallintohimmeliä

Eduskunta hyväksyi sote-u-
distusta koskevan lain viime ke-
säkuussa. Tavoitteena on muun
muassa, että kaikki suomalais-

set saavat yhdenvertaiset
ja laadukkaat sosiaa-
li- ja terveysterveys-
palvelut, ammattitaitoista
työvoimaa on riit-
tävästi ja kustan-
nusten kasvua voi-
daan hillitä.

Uudistuksen myö-
tä sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimen palvelui-
den järjestämisvastuu siir-
tyy kunnilta ja kuntayhtymistä 21
hyvinvointialueen vastuulle. Hel-
sinki toimii itsenäisesti myös jat-
kossa. Varsinaisesti hyvinvoin-
tialueiden toiminta käynnistyy
vuonna 2023.

- Ajatus on hyvä, mutta jos ei
ole resursseja, niin ei se hyväkään
tavoite toteudu, vaikka minkälai-
sia hallintohimmeleitä peruste-
taan ja lykätään pystyyn, Ikonen
toteaa ja jatkaa:

- Minua huolestuttaa, jos re-
surssit tulevat vastaan ja aletaan
ajamaan alas jotain toiminto-
ja. Kuitenkin palveluja tarvitaan,
kun esimerkiksi väestö vanhenee
ja tulee lisää hoidettavia.

Sairaanhoitajaliitto selvit-
ti vuonna 2017 jäsenistönsä kä-
sityksiä sote-uudistuksesta.

Kyselyn perusteella vain reilu vii-
desosa hoitajista uskoi uudistuk-
sen onnistuvan.

Sairaanhoitajat pitivät uudis-
tusta tarpeellisenä, mutta sen on-
nistuminen näytti käytännön hoi-
totyötä tekevien näkökulmasta
hyvin epävarmalta. Enemmistö
vastaajista ei myöskään uskonut,
että asiakkaan tai potilaan ase-
ma parantuu sote-uudistukses-
sa. Epävarmuutta on vieläkin il-
massa.

- Se on mahdollon ajatus, että
asiakkaan palvelut paranisivat

”Hyvät työolosuhteet merkitsevät paljon.”

”Palkan pitäisi olla sellainen, että se vastaa työn vaatimuksia.”

- Minua huo-
lettaa, jos resur-
sit tulevat vastaan
ja aletaan ajamaan
alas jotain toimin-
toja, Minna Ikonen
sanoo.

kertaitehtolla. Pitkällä tähtäimellä
niin voi käydä, Ikonen tuumii.

Palkankorotusta kaivataan

Ikonen on työskennellyt sai-
raanhoitajana vuodesta 1989 läh-
tien ja ollut valtaosan urastaan
kuntapuolen leivissä. Uudis-
tuksen myötä sosiaali- ja terve-
ydenhuollon henkilöstö siirtyy
vanhoina työntekijöinä uusien
hyvinvointialueiden palveluk-
seen. Ikonen mukaan palkkaus-
asia on kuuma puheenaihe.

- Toivomme, että palkkaus olisi
yhdenvertainen eli samasta työ-
stä maksettaisiin sama palkka. Pal-
kan pitäisi olla myös sellainen,
että se vastaa työn vaatimuksia.

- Saimme oman sote-työnteki-
jöiden sopimuksen. Pystymme
olemaan neuvotteluissa omana
joukkona, jotta saadaan palkko-
ihin parannusta, Ikonen kertoo.

Sote-sopimuksen piiriin tuli
noin 180 000 työntekijää: lähi-
hoitajat, sairaanhoitajat, tervey-
denhoitajat, ohjaajat ja sosiaali-
työntekijät.

- Jotain pitäisi tehdä, että so-
siaali- ja terveysala kiinnostai-
si nuoria ja vanhat työnteki-
jät pysyisivät alalla. Kovasti ovat

Minna Ikonen on työskennellyt
sairaanhoitajana vuodesta
1989 lähtien.

hoitajat äänestäneet jaloilla ja
lähteneet. Aikaisemmin ei ole ol-
lut samanlaista vaihtuvuutta. Uu-
sien perehdyttämisen kestää ai-
kansa, Ikonen selvittää.

Hän tietää, mikä on tärkeää pa-
remman palkan lisäksi.

- Hyvät työolosuhteet merkit-
sevät paljon. Jos hoitohenkilöstö
joutuu hirveän tiukoille resurssi-
pulan takia, niin ala ei houkuttele
ja potilastyö kärsii. Kyllä päättä-
jät ymmärtävät tilanteen, mut-
ta ratkaisukeinot puuttuvat, Iko-
nen sanoo.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA LEHTIKUVA

TYÖPERÄINEN MAAHANMUUTTO EI OLE VASTAUS HOITAJAPULAA

• ENSI vuoden talousarvioesityk-
sen mukaan ikäihmisten kotihoidon
tarpeen arvioidaan kasvavan. Sama-
an aikaan vanhainkotien paik-
käämäärät vähenevät ja omaishoi-
dontuen saajien määrän oletetaan
myös kasvavan.

• Yhtälö on hyvin haasteellinen.
Ikäihmisille on luvassa armoitonta
menoja, uskoo perussuomalaisten
kansanedustaja **Arja Juvonen**.

• Ikääntyneiden kotihoidon tarve
kasvaa, mutta palvelutarpeeseen
ei kyetä tälläkään hetkellä vas-
taamaan. Hoitohenkilöstöä puut-
tuu, ja yhä huonokuntoisemmat ja
ikäntyneemmät vanhuksat joutu-
vat odottamaan palveluja. Jos hal-
litus ei kykene ratkaisemaan tätä

• vanhusten hyvinvoinnin suurta on-
gelmaa, pelkää Juvonen edessä
olevan vanhusten heitteillejättö.

• Samalla omaisilta odotetaan
suurempaa hoivavastuuta. Se vel-
voittaa omaishoitajuuksien, mutta
• raskailta ehdoilla. Omaishoitajat

ovat jo nyt liian kovilla hallituksen
vanhustenhuollon linjausten kanssa.
Omaishoidon tuen määrä on alhai-
nen, ja omaishoitajien lakisääteis-
ten vapaapäivien toteutumisessa
on haasteita, Juvonen kertoo.

Suomesta puuttuu hoitajareser-
vi, ja Juvonen kehottaa hallitus-
ta ryhtymään toimiin sen eteen.
Hoitoalalta poistuneet on saatava
palaamaan alalle, ja ala on saa-
tava houkuttelevaksi myös nuoril-
le opiskelijoille. Myös hoiva-alalta
eläköityneet mutta alalta edelleen
keikkatoita haluavat hoitajat on
huomioitava.

Vanhusten kotihoidossa tulisi ot-
taa käyttöön myös henkilökohtai-
sen avustajan mahdollisuus.

- Hoitoalalla on osattava koti-
mainen kielitaito, eli työperäinen
maahanmuutto ei ole vastaus hoi-
tajapulaan. Jo huoltovarmuuden
kannalta Suomen on vahvistetta-
va omia hoitajaresurssiaan, Juvo-
nen toteaa.

Sote-henkilö-
kunnan riittä-
vyys aiheuttaa
omia ongelmia.
Kuvituskuva.

Sote tulee, mutta paranevatko palvelut?

Sotesta
napsahtaa
keskiverto-
palkansaajalle
1 800 euron
lisälasku.

Kustannukset karkaavat käsistä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen ja rakenteiden uudistus eli sote-uudistus tulee voimaan vaihteittain ensi vuoden aikana, ja samalla terveydenhuollon lähipalvelut uhkaavat keskittämisen seurauksena kadota monilta pieniltä paikkakunnilta. Perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra vakuuttaa, että perussuomalaiset tulee seuraamaan, miten sote käytännössä toteutuu ja miten ihmiset pääsevät palveluihin.

Suomen ensimmäiset aluevaalit järjestetään jo tammi-kuussa 2022. Vaaleissa tehdään paitsi hallinnon uudistus, myös siirretään sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi alueiden järjestettäväksi.

Perussuomalaisten puheenjohtaja **Riikka Purra** on usein nostonut esille uudistuksesta aiheutuvat huolestuttavat muutokset kunnille ja julkiselle taloudelle.

Kun vastuu palveluiden järjestämisestä ei jatkossa enää olisi kuntatasolla, uusien hyvinvointialueiden on helppo karsia lähipalveluita ja keskittää palvelut maakuntakeskuksiin.

Uudistus tulee johtamaan siihen, että osa kunnista joutuu leikkaamaan esimerkiksi varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta sekä muista niiden vastuulle edelleen

jäävistä palveluista. Seurauksena on hyvinvoinnin heikkeneminen ja hyvinvointierojen kasvu.

Eniten pielessä onkin se, että uudistukseen ei ole käytettävissä tarpeeksi resursseja. Uudistus tulee – valitettavasti – vaikuttamaan siihen, että keskittäminen lisääntyy, eli pieniltä paikkakunnilta palvelut uhkaavat hävitä, Purra sanoi perussuomalaisten Suomalainen ensin -kiertueen avauksessa Raumalla.

**Hallinto paisuu,
verorasitus kasvaa**

Sote-uudistuksen myötä Suomen saadaan uusi hallinnon taso eli maakuntahallinto. Purra muistuttaa, että hallinnon paisuminen tarkoittaa samalla raskampaa verotaakkaa.

Maksamme enemmän, mutta saamme vastineeksi vähemmän.

Hoitojonot uhkaavat pidentyä entisestään.

Samalla terveydenhuollon saavutettavuuden eriarvoisuus kasvaa. Esimerkiksi ihmiset, jotka ovat työterveyden piirissä tai joilla on

yksityisiä vakuutuksia, käyttävät yhä enemmän yksityisiä palveluja. Julkisten palvelujen varassa oleville ihmisille palvelut eivät ole riittäviä.

Purra vakuuttaa, että perussuomalaiset tulee seuramaan, miten sote käytännössä toteutuu ja miten ihmiset pääsevät palveluihin. Purra

korostaa, että ensimmäiset valittavat aluevaltuustot ovat tärkeitä, miten uudistus lähtee liikkeelle.

**"Uudistukseen
ei ole
käytettävissä
tarpeeksi
resursseja."**

ja tietoisia budjetoinnista. Uudessa valtuustoissa päätetään hy-

- Pieniltä paikkakunnilta uhkaavat hävitä palvelut, Riikka Purra varoittaa.

**Uudistus
leikkaa
väkisin kuntien
 muita
palveluita.**

vin tärkeistä, kaikkia koskettavista asioista.

Hallitus väläytti Kela-korvausten poistamista

Osana sotea hallitus kaavaillee yksityisen terveydenhuollon Kela-korvausten lakkauttamista. Perussuomalaiset vastustaa korvauksista luopumista ja korvausten leikkaamista, joka johtaisi todennäköisimmin kansalaisten terveyserojen kasvuun sekä siihen, että hyvän hoidon saatavuus jäisi riippumaan yhä enemmän hoitoa tarvitsevan omasta varallisuudesta.

Purra huomauttaa, että vaikka Kela-korvauksiin käytettävä raha siirtyisikin julkiselle puolelle, se ei riittävästi parantaisi palveluja. Pelkästään sillä, että Kela-korvaus poistettaisiin, sillä ei saada julkiselle puolelle enempää varansseja. Puutteellisilla resursseilla ei tule lisää hoitavia käsiä.

**Porissa viikkojen
hoitojonoja**

Sote-uudistus puhuttaa kansaa. Erityisesti monet miettivät terveydenhuoltopalveluihin pääsemisen nopeutta ja erityispalvelujen saatavuutta. Porilaiset **Marja**

Malen ja Raili Arola kertovat, että erityisesti pienituloisten ja ikäihmisten tilanne huolestuttaa. Erittäin tärkeä kysymys on se, miten kaikki nämä ryhmät tulevat jatkossa saamaan palveluja, ja siihen tulisi kiinnittää huomiota, Malen sanoo.

Veronmaksajille sote on käymässä kalliiksi. Soten lisärahan tarpeeksi on nyt laskettu Ylen mukaan peräti 6,4 miljardia euroa kahdeksan ensimmäisen vuoden aikana. Rahoitusvaje tarkoittaa kuntaveroksi muutettuna viiden prosenttiyksikön korotusta. Keskituloiselle eli noin 3 000 euroa kuussa tienaa valkean palkan-

saajalle tulisi siten soten johdosta vuodessa 1 800 euroa vuodessa lisää maksettavaa.

Kustannukset tulevat siis paisumaan, mutta epäilyttää, paranevatko palvelut tästä, Malen sanoo.

Arola sanoo käyttäneensä paljon työterveyshuollon palveluja, mutta hän tietää, että hoitoon pääsy Porissakin on hidasta.

Tiedän, että hoitoon pääsyä on täällä moni joutunut odottamaan jopa kolme viikkoa.

TEKSTI SUOMEN UUTISET
KUVAT MATTI MATIKAINEN JA
LEHTIKUVA

Rahat eivät riitä kaikkiin palveluihin

Sote-uudistuksesta uhkaa tulla keskustan väkisin läpiajamana hallintohimmeli, joka tarjoaa suojatyöpaikkoja puoluetovereille ja vaikeuttaa suomalaisten hoitoon pääsyä. Kysymme perussuomalaisten naiskansanedustajilta, mikä uudistuksessa huolestuttaa, miten he järjestäisivät suomalaisten sosiaali- ja terveystalvet ja mitä mieltä he ovat hallituksen aikeista leikata yksityisen sairaanhoidon Kela-korvauksia.

Perussuomalaisten I. varapuheenjohtaja, hyvinvointipoliitikko **Leena Meri** pelkää, että uudistusta tehdään pelkäänsä hallinto ja rakenteet edellä.

- Ihmisten palveluiden parantaminen ja saatavuus, joka oli uudistuksen lähtökohtana, jää takalalle. Rahat menevät kavereiden poliittisten paikkojen rakenteluun ja virkamieshallinnon paituttamiseen.

- Tarvitsemme lisää matalan kynnyksen lähipalveluita. Ihmisten pitää päästä ajoissa hoitoon ja ennaltaehkäisevien palveluiden pitää toimia. Ei voi olla niin, että lääkäriin ei pääse, kun apua tarvitsee tai mielenterveyspalveluihin pitää jonottaa viikkoja. Samalla palveluiden tulee tulla myös ihmisen luo esimerkiksi liikkuvien terveysbussien avulla.

Meren mielestä Kela-korvaus on tuki, joka tulee säilyttää.

- Ihmisten pitää voida valita jatkossakin palveluita ja käydä esimerkiksi gynekologilla ja hammashoidossa - ja saada siitä Kela-korvaus. Pääosan henkilö kuitenkin maksaa itse, eikä ihmisiä ole syytä "pakottaa" julkiselle puolelle. Tosiasia kuitenkin on, että julkinen puoli ei pysty yksin näitä kaikkia palveluita tarjoamaan ilman, että se ruuhkautuu täysin.

Palveluvaje tulee säilymään

Espoolainen **Arja Juvonen** on huolissaan sote-uudistuksen rahoituksesta ja henkilöstöresursseista: miten tuotetaan talvet niin, että ne ovat laadukkaita, oikea-aikaisia, vaikuttavia ja saavutettavissa.

- Miten sote-uudistuksen tavoitte palvelujen parantamisesta, lääkäriin pääsystä ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta hoitoon pääsystä ja palveluissa Suomessa

Leena Meri

Arja Juvonen

tavoitetaan? Pahoin pelkään, että palveluvaje tulee säilymään.

- Perussuomalaiset ovat nostaneet esiin lähipalvelut. Olemme myös esittäneet jo viime eduskuntakaudella silloisen soten käsitellyssä lähipalvelulakia, joka turvaisi talvet ja oman terveysaseman säilymisen. Vanhustenhoito tulisi järjestää omassa kunnassa, Juvonen luettelee puoleen keinoja terveyspalveluiden järjestämiseksi.

Hallituksen suunnittelema Kela-korvausten leikkaukset Juvonen tyrmää kertakaikkisesti.

- Näin ei tulisi tehdä. Vuonna 2019 eniten Kela-korvauksia maksettiin lääkäri-, hammaslääkäri-, tutkimus- ja hoitokäyn-

Perussuomalaisten mielestä sote-uudistus ei takaa kuntalaisille asianmukaista hoitoonpääsyä.

neistä. Se kertoo, että palveluihin pääsy Suomessa ontuu. Niin kauan kuin ihminen ei pääse lääkäriin ja sitä kautta sujuvasti ja rapsakasti jatkotutkimuksiin ja hoitoon, yksityistä terveydenhuoltoa tarvitaan. En usko hoitotakuulainsäädännön nopeuttavan tutkimukseen ja hoitoon pääsyä. Toisaalta jos hoitojonoja haluttaisiin purkaa nopeasti ja sujuvoittaa ihmisten saamaa hoitoa, kela-korvauksia tulisi jopa nostaa. En tarkoita turhia tutkimuksia tai hoitoja - niihin ei suomalaiset edes hakeudu. Suomalainen mies esimerkiksi menee usein lääkäriin vasta silloin kun on todellisen pakko.

Rahoitusvaje korjataan uusilla veroilla

Outokumpulaista **Sanna Antikainen** huolestuttaa sote-uudistuksen rahoitusvaje.

- EU:n elpymispakettiin syödetiin miljardikaupalla rahaa, mutta omien ihmisten sosiaali- ja terveyspalveluihin ei ole varaa. Esimerkiksi siirtymävaihe ranskaisee rankasti omaa aluetta Pohjois-Karjalaa. Nimittäin uudistuksen alkuvaiheessa rahoituksen vastaa pääosin valtio, mutta tulevaisuudessa sote-maakunnat saavat mahdollisesti myös verotusoikeuden.

- Rahoitusmallin käyttöönotossa on seitsemän vuoden siirtymävaihe, jolloin laskennallisen rahoituksen ja todellisten kulujen

Sanna Antikainen

eroa tasoitetaan siirtymätasauksella. Hallituksen kaavailema siirtymätasaus rankaisee niitä maakuntia, jotka ovat noudattaneet tiukkaa kulukuria vuosien ajan. On käsittämätöntä, että taloutensa hyvin hoitaneet ja palvelunsa kustannustehokkaasti järjestäneet alueet menettävät niille kuuluvan lisärahoituksen, vaikka sille olisi todellisuudessa huutava tarve. Esimerkiksi oman alueeni Siun sote on vuosia tehnyt hartiavoimin töitä taloudenpitoon eteen ja nyt tämä työ palkitaan leikkaamalla rahoitusta siirtymätasauksella, Antikainen manaa.

Antikaisen mielestä sote-palveluissa pitäisi korjata ainoastaan se, mikä on rikki.

- Suurin ongelma on rahoituksen riittävyys sekä perusterveydenhuollon ongelmat. Nyt rakennellaan uusia hallintohimmeliä,

Riikka Purra

jotka eivät tuo yhtään lääkäriä tai hoitajaa lisää eivätkä tuo lisää rahaa perusterveydenhuoltoon.

- Iso kysymys kuuluu, mitä tapahtuisi, jos käynnistä yksityisellä lääkäriin ei enää saisikaan Kela-korvausta? Tämä lisäisi epätasaa-arvoa osuessaan juuri pienituloisimpiin, jotka tarvitsevat

tätä korvausta päästäkseen yksityiselle, ja sinne he hakeutuvat, koska eivät pääse julkiselle puolelle lääkäriin. Kela-korvausten poistolla julkisen puolen jono ei kasvaisi eikä se kykenisi korvaamaan nykyjärjestelmää, vaan hoitovelka kasvaisi. Ja samaan aikaan suurituloiset pääsisivät edelleen sinne yksityiselle, mutta pienituloiset eivät välttä-

mättä pääsisi ollenkaan lääkäriin, kun julkisen puolen jono ovat niin pitkiä varsinkin kiireettömissä asioissa.

Antikaisen mielestä Kela-korvausten leikkaaminen hallitus on tekemässä silkasta halveksunnasta yksityisiä yrityksiä kohtaan.

- Tämä on toki kirkuvan punaiselle vasemmistolle tavanomaista, mutta kysymys kuuluu, missä yrittäjämysteiksi itseään kutsuva keskusta seisoo tässä asiassa?

Nostaa veronmaksajien taakkaa

Perussuomalaisten puheenjohtaja, kirkkonummelainen **Riikka Purra** sanoo, että uudistusta tehdään väärästä lähtökohdasta, milloin suuryritysten, milloin yhden puolueen hillitollat edellä.

- Kansalainen jää toiselle sijalle, ellei vieläkin alemmal-

le. Uudistus ei tule korjaamaan ainuttakaan sotejärjestelmämme ongelmaa eikä parantamaan palveluita - mutta se tulee maksamaan rutosti eli nostamaan veronmaksajan taakkaa. Konkreettisin pelko on keskittymisen li-

sääntyminen ja lähipalveluiden karsiminen.

- Uudistuksissa kannattaisi korjata vain se, mikä on rikki. Maa-

Mari Rantanen

Jenna Simula

jestelmää ei saada järkevöitettyä.

- Olenasta ihmisille on se, että he pääsevät nopeasti lääkäriin ja hammaslääkäriin. Mielestäni asiaa ei tulisi katsoa ideologisesti julkisen ja yksityisen välillä, vaan pyrkiä turvaamaan talvet ja tehdä tuottamisen ratkaisut sen mukaan.

Ajatusta Kela-korvausten leikkaamisesta Rantanen pitää typeränä.

- Esimerkiksi Helsingissä vain noin 50 prosenttia kuntalaisista käyttää kaupungin terveysasemia eikä hoitoon meinaa päästä nytkään. Mikäli Kela-korvaukset poistettaisiin, olisi keskittuloisten pakko siirtyä kaupungin terveysasemille ja palvelu tukkeutuisi täysin. Näin ollen olisi viisainta säilyttää kela-korvaukset ja jopa nostaa niitä, jotta osa kaupunkilaisista voisi jatkaa yksityisen palvelun käyttöä. Voi asiaa katsoa toki niinkin, että miksi se osa kaupunkilaisista, jotka homman maksavat veroillaan, ei saa palvelua julkiselta puolelta. Luulen, että tämä kysymys alkaa olla varsin monen mielessä jo nyt.

Kaikkea ei voida keskittää keskuskaupunkeihin

Oululaista **Jenna Simulaa** sote-uudistuksessa huolestuttaa erityisesti lähipalveluiden karsiminen ja ideologinen keskittäminen ja toisaalta kustannusten nousu.

- Luodaanko sote-uudistuksessa järjestelmä, jossa ihmiset pääsevät matalalla

kynnyksellä hoidon pariin vai masiivinen hallintohimmeli alueellisine puoluetukineen, missä rahat uppoavat kuin kankkulan kaivoon? Miten uudistuksessa ylläpidetään hyvät toimintatavat ja toisaalta

korjataan rikkinäiset systeemit?

- Resurssit pitäisi kohdentaa ruohonjuuritasolle, sinne, missä työtä tehdään ja ihmisiä kohdetaan. Palveluiden saavutettavuus on myös täällä pitkien välimatkojen maassa tärkeää - kaikkea ei voi eikä pidä keskittää vain keskustaupunkeihin, Simula painottaa.

Simulan mielestä myös yksityisellä terveydenhoidolla on paikkansa suomalaisessa järjestelmässä.

- Julkista ja yksityistä puolta tulisi sovittaa järkevästi yhteen, ei eriyttää tai ajaa ahtaalle. Hallitus tuntuu korjaavan nyt sellaisia asioita, jotka eivät ole rikki.

Uudistus ei tule korjaamaan ainuttakaan sotejärjestelmämme ongelmaa."

Palveluita joudutaan karsimaan

Helsinkiläinen **Mari Rantanen** sanoo uusien hyvinvointialueiden hallinnon demokratiahoituneen, ICT:n ja palkkaharmonisointikustannusten vievän rahaa, joka on suoraan pois ihmisten palveluista.

- Jo nyt tiedetään, että rahoitus on riittämätöntä, varsinkin kun suuri siivu menee hallintohimmelin pyörittämiseen. Vaarana on, että ihmisten palveluita joudutaan karsimaan. Tässä leikkissä menevät rahat ja henki, jos jär-

Soten kustannuskehitys on saatava poikki

>>

Tekevien käsien määrä ei kasva

Kuopiolainen **Minna Reijonen** pelkää, miten palvelut saadaan turvattua, kun hallinnon uudistus ei lisää lainkaan tekevien käsien määrää.

- Terveysasemien säilyminen on oleellista. Kuinka pelastuspalveluiden turvaaminen onnistuu, kun alalle ei kouluteta tarpeeksi henkilöitä tälläkään hetkellä? Nämä vaalit ovat hyvin merkitteävät. On tärkeää olla puolustamassa lähipalveluita, sillä sote-uudistuksessa ei ole mitään lähipalvelutakuuta lakiin kirjotettu. Perussuomalaiset toivat lähipalvelutakuuta esille, mutta hallitus ei asialle lämmennyt. Huolta on myös vanhustenhoidon onnistumisessa. Uudistus ei myöskään mitenkään takaa yliopistollisten sairaaloiden säilymistä yliopistollisina.

Reijosen mielestä terveyspalvelut pitää säilyttää riittävän lähellä ja jonotusajat kohtuullisen lyhyinä.

- Terveysasemien toimivuudella ja järkevillä aukioloajoilla on iso rooli. Tietokonesysteemiä tulisi järkeistää siten, että oleellinen tieto liikkuisi. Nykyään tilanne on niin sekava, kun sairaaloissa ja terveydenhuollon toimipisteissä on satoja eri tietojärjestelmiä, jotka eivät keskustele keskenään ja tieto esimerkiksi lääkityksestä ja verikokeista ei kulje. Ajantasaiset lääkitystiedot eivät ole yleensä ajan tasalla, ja tämä voi aiheuttaa turhia vaaratilanteita. Hoitohenkilökuntaan tulee panostaa, että työn houkuttelevuus saadaan nousemaan.

Reijonen on järkyttynyt Kela-korvausten leikkaussuunnitelmista.

- Miten esimerkiksi hammaslääkäriin pääsee, jos kaikki siirtyvätkin yksityiseltä puolelta julkisen puolen asiakkaiksi? Samoin lääkkeiden korvausten leikkausta olen seurannut työelämässä. Korvausleikkaukset ovat valitettavia. Olisi kiinnitettävä huomiota Kela-korvauksiin siten, että matka-, terveydenhuolto- ja lääkekuluilla olisi yksi yhteinen kattosumma.

- Nyt tilanne on se, että vuoden alussa paljon lääkkeitä ja muita palveluita tarvitsevat joutuvat kerryttämään jokaisesta erikseen ns. kattokorvaussumman ennen kuin saavat isompia korvauksia. Jos ne yhdistettäisiin, olisi se asi-

Minna Reijonen

Ritva "Kike" Elomaa

akkaalle paljon kohtuullisempaa, Reijonen sanoo.

Tavoitteet jäävät toteuttamatta

Maskulainen **Ritva "Kike" Elomaa** muistuttaa, että sote-uudistuksen kolme keskeistä tavoitetta ovat hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, yhdenvertaisten ja laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen kaikille suomalaisille sekä palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen.

- Olen eniten huolissani, ettei uudistus pure kun-

nolla mihinkään edellä mainituista tavoitteista. Hyvinvointialueiden toiminnassa minua häiritsee suuresti se, ettei pienempien paikkakuntien ääni kuulu päätöksenteossa.

- Vallitsevassa tilanteessa olisin pitänyt järkevänä tarttua keskeisiin ongelmakohtiin yksi kerrallaan ja uudistaa sote-kenttää askel askelelta. Esimerkiksi panostamalla peruspalvelujen saatavuuteen voitaisiin vähentää kasvavia paineita erikoissairaanhoidossa. Uskon vah-

Kuntalaiset ovat huolissaan terveyspalveluidensa säilymisestä.

Yksityisen hoidon Kela-korvausten leikkaus on suuri virhe.

vasti sairauksien ennaltaehkäisyyn tehoon, Elomaa sanoo.

Elomaa ei lähtisi leikkaamaan yksityisen sairaanhoidon Kela-korvauksia.

- Yksityisten palveluntarjoajien osuus on merkittävä palanen Suomen terveydenhuollossa. Nyt hallitus on tekemässä virheen leikkaamalla rajusti yksityisen hoidon Kela-korvauksista, koska näyttää siltä, että terveyspalvelujen riittävä tarjonta ei toteudu edes tällä. Kuinka järjestelmä kestää muka tämän muutoksen?

Ambulanssin pitää tulla nopeasti, kun on hätä

Torniolaisen **Kaisa Juuson** mielestä palveluiden keskittäminen aiheuttaa ongelmia.

- Eniten huolestuttaa lähipalveluiden katoaminen, jos palveluita joudutaan keskittämään joko rahan puutteen vuoksi tai kos-

ka hoitajia ei ole tarpeeksi.

- Sote-järjestämislaki on määritellyt puitteet, joten en lähde nyt spekulimaan enää, miten olisimme voineet tehdä toisin. Tuleva aluevaltuusto ja -hallitus määrittelevät yksityiskohdat jatkossa.

Tärkeintä olisi päästä lääkärille nopeasti ja että hoitoketju perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon toimii nopeasti ja kitkatta. Mielenterveysongelmien hoitoa ei saa jättää paitsioon, ja sosiaalipuolella haluan kiinnit-

Kaisa Juuso

tää huomiota erityisesti lastensuojeluprosessien toimivuuteen ja vanhusten hoitoon. Olenaisinta on myös turvata ensihoidon lyhyet vasteajat. Ambulanssin pitää tulla nopeasti silloin kun on hätä, Juuso painottaa.

Kela-korvauksiin Juuso ei puuttuisi.

- Mielestäni ei ole järkevää tehdä muutoksia Kela-korvauksiin ainakaan tällä hetkellä. Viisaampaa olisi katsoa ensin, miten sote-uudistus käytännössä toteutuu. Asiaa voitaisiin tarkastella myöhemmin uudelleen.

Uudistus runnottiin väkisin läpi

Lohjalaista **Riikka Slunga-Poutsalo** huolettaa Uudenmaan erillissratkaisua.

- Tällä alueella ei ole nyt ihan ymmärretty, mitä kaikkea tämä oma malli meille täällä tarkoittaa. Erikoissairaanhoidon jättä-

Riikka Slunga-Poutsalo

lä alueella koko Uudenmaan koiseksi kuntayhtymäksi, ja muu Uusimaa pilkotaan tämän erikoissairaanhoidon alueen päälle. En näe, miten tämä malli ratkaisee niitä ongelmia, jotka sote-uudistuksen piti ratkaista, kuten sujuvat hoitopolut eri tahojen välillä. Muualla Suomessa erikoissairaanhoidon, sosiaalityön ja perusterveydenhuolto ovat jatkossa samassa organisaatioissa.

- Tämän rakenteen aiheuttamien ongelmien lisäksi on tietenkin ne miljoona muuta ongelmaa. Sote-uudistus runnottiin nyt väkisin läpi ajatuksella "korjataan sitten myöhemmin", mutta pelkään, että nyt tulee samalla tehtyä niin isoja virheitä, ettei niitä myöhemmin enää voida korjata, Slunga-Poutsalo sanoo.

Slunga-Poutsalon mukaan hoitavien lääkäreiden ja hoitajien riittävydestä tulee ongelma.

- Miten rahat riittävät kaikkien palkkojen yhdenmukaista-

Lulu Ranne

miseen? Miten käy osatyökuuntoisten paja-toiminnan, joka on uuden lain mukaan nykyä kalliina "kiellettyä"? Miten käy omaishoidon tuelle, kun naapurikunnassa on eri malli kuin meillä? Miten käy Uudellamaalla Etevan ylimatekunnallisen kuntayhtymän hoivissa olleille vammaisille? Paljon avoimia kysymyksiä, joihin eivät tällä hetkellä osaa vastata edes tulevia hyvinvointialueita rakentavat virkamiehet.

Hammashoito ruuhkaantuu entisestään

Slunga-Poutsalo painottaa, että hoitoon pääsyn sujuvuus on ratkaisevassa asemassa ja siihen tarvitaan oikein kohdennettua rahaa, tiedonkulun esteiden purkamista sekä riittävä määrä hoitavaa henkilöstöä.

- Jos tätä ei pystytä tekemään nykyisen mallin mukaisesti erilli-

sissä organisaatioissa, niin silloin näiden tehtävien yhdistäminen yhden organisaation sisälle on järkevää. Palveluja käyttävän näkökulmasta hallintorakenteella palvelun takana ei ole väliä, kunhan se palvelu ja hoiva toimii ja tieto kulkee.

- En kannata Kela-korvausten leikkaussuunnitelmia. Summa, jolla korvataan esimerkiksi yksityisellä hammaslääkärillä käyntiä, on nykyään pienekkö, mutta silti se helpottaa kunnallisen hammashoidon ruuhkia. Kun nämä potilaat sitten siirtyvät sinne kunnalliseen hammashoittoon, jonot siellä vain pahenevat ja hoitoon pääsy hidastuu entisestään.

Kustannukset karkaavat käsistä

Hämeenlinnalaisen **Lulu Ranteen** mukaan sote-kustannukset tulevat karkaamaan hallinnasta jo pelkästään muutostalustuksen vuoksi eikä uudistuksessa ole elementtejä kehityksen korjaamiseksi. Valtuustoille tullaan tarjoamaan palveluverkon keskittämistä ainoana keinona tasapainottaa talous. Lähipalvelut ovat vaarassa.

- Hyvinvointialueitahan johdetaan jatkossa samalla tavalla kuin kuntia ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymiä on johdettu tähän asti. Kun kuntien ja kuntayhtymien poliittiset valtuustot ja hallitukset tai virkajohto eivät ole saaneet talouksiaan tasapainoon, miksi hyvinvointialueiden poliittiset valtuustot ja hallitukset tai virkajohto saivat?

- Poliittiset elimet eivät pääse käsiksi operatiivisen toiminnan sisältöihin ja johtamiseen, vaan joutuvat tyytymään siihen, mitä virkajohtajat saavat tai ovat saamatta aikaiseksi. Virkajohtajien kyvyttömyys tasapainottaa taloutta on ennen palkittu veronkorotuksilla ja velkaantumisella. Nyt rahojen loppuessa valtuustot eivät pysty johtamaan hyvinvointialuettaan toiminnallisesti taloustasapainoon, Ranne varoittaa.

Ranteen mielestä soten kustannuskehitys on saatava poikki. Todelliset sote-kustannukset koostuvat paitsi budjetoitavista menoista, myös kansan heikon terveydentilan ja toimintakyvyn ja korkean sairastavuuden aiheuttamista kansantalouden muista menoista ja menetyksistä.

- Tilanne, jossa lääkäreistä notaan olevan pulaa tai jossa hoitajien kehnot palkat ja työolot oikeasti karkottavat tekijät alalta, johtaa väärään johtopäätökseen sote-sektorin tehokkuudesta ja säästämähallinnuksista. Sote-sektori on erittäin huonosti ohjautuva ja tehoton. Esimerkiksi hoitajien palkkauksen ja työolojen kuntoon laittamisen suurin este on tehostomuus, ei rahapula. - Sote on pakko saada kuntoon, eikä se onnistu alkuunkaan uudistuksella, joka vain lisää uuden hallintotason ja kustannuksia. Pitää pystyä puuttumaan sote-palveluiden tarpeisiin, ei vain niiden tarjontaan ja kysyntään. Pitää pystyä puuttumaan ohjattavuuteen ja tuottavuuteen, joka ei ole lääkäreiden vaan toiminnanohjauksen ammattilaisten tehtävä. Ei konepajaakaan ohjaa ylihihtsaaja.

Kela-korvausten leikkaaminen on typerää

Ranne selvittää oikeaa tapaa tehdä sote-uudistus ja jopa laskea yhteiskunnan kokonaiskustannuksia seuraavasti:

a) Asetetaan väestötason mitattavat tavoitteet, miten kansan terveyttä, toimintakykyä ja sairastavuutta halutaan muuttaa (esim. diabetes ja ylipaino, aivo-, sydän- ja verisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat jne).

b) Määritetään ne palvelut ja prosessit, joilla kohdan a) tavoitteet saavutetaan tehokkaimmin. Diagnoosi- ja hoitopolku mahdollisimman lyhyeksi ja nopeaksi.

c) Määritetään mitkä palvelut on tuotettava lähellä, jotta ne toteuttavat kohtaa a), ja mitkä voidaan keskittää. Matalan kynnyksen / teknologian palvelut lähellä, vaativa / korkean teknologian palvelu voi olla kauempanakin (eli esim. sama missä se lonkkanivel vaihdetaan).

d) Lopuksi määritetään millaisen organisaation ja hallinnon kohdat a)-c) vaativat. Hallinto on AINA apu- ja palvelufunktio varsinaiselle toiminnalle, ei itsetarkeus.

Hallituksen kaavailua Kela-korvausten poistamiseksi Ranne pitää typeränä.

- Virkamiesselvityksen mukaan Kela-korvausten laskusta ei ole seurannut merkittävää siirtymää julkisiin palveluihin. Ei varmaan, koska yksityisiä palveluita käytetään julkisten huonon saatavuuden takia. Vaihtoehdoiksi jäävät yksityinen hoito tai ei ollekaan. Jälkimmäinen se vasta Suomelle kalliiksi tulee.

TEKSTI SUOMEN UUTISET
KUVAT LEHTIKUVA JA PS ARKISTO

Edunvalvonta- valtuutus

- varmistaa asioidesi sujuvan hoitamisen silloin, kun et enää itse siihen kykene

Edunvalvontavaltuutus on etukäteen toiselle henkilölle myönnetty lupa hoitaa toisen asioita tilanteissa, joissa valtuutuksen antaja tulee sairauden, vakavasti heikentyneen terveydentilan tai jonkin vastaavan synn vuoksi itse kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan ja valvomaan omaa etuaan. Valtuutuksen tekemisellä valtuuttaja pystyy varmistamaan sen, että tarvittaessa hänen asioistaan huolehtii luotettava ja läheinen henkilö.

Edunvalvontavaltuutuksen tekeminen on vaihtoehto yleiselle edunvalvojalle, jonka yleensä määrää tuomioistuim.

Edunvalvontavaltuutetuksi voidaan määrätä vain yksityishenkilö, joka yleensä onkin valtuutuksen antajan puoliso, perheenjäsen tai joku muu erityisen läheinen ja luotettava henkilö.

Oikeushenkilöä, kuten säätiötä tai yhdistystä, ei voida määrätä kenenkään valtuutetuksi.

Edunvalvontavaltuutuksella voidaan siis valtuuttaa tietty henkilö edustamaan valtuutuksen antajaa, yleensä tämän omaisuutta koskevista ja muissa taloudellisissa asioissa.

Valtuutettu voidaan kuitenkin oikeuttaa edustamaan valtuutuksen antajaa myös sellaisissa henkilöä koskevista asioissa, joiden merkitystä valtuuttaja ei kykene ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta olisi käytettävä. Valtuutus voidaan myös rajoittaa koskemaan jotain määrättyä oikeustointia, asiaa tai omaisuutta.

Valtuutuksessa tiukat muotomääräykset

Edunvalvontavaltuutus annetaan valtakirjamuodossa. Valtakirjan voi tehdä jokainen täysi-ikäinen eli 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka kykenee ymmärtämään valtakirjan merkityksen.

Kuten testamentissa, myös edunvalvontavaltuutuksen tekemisessä on samankaltaiset tiukat muotomääräykset, jotka on säädetty laissa. Ensinnäkin valtakirja on tehtävä kirjalli-

sesti. Ollakseen pätevä valtakirja on myös vahvistettava omalla allekirjoituksella kahden esteetömän todistajan läsnä ollessa. Myös todistajien on todistettava valtakirja omilla allekirjoituksillaan.

Todistajien pitää allekirjoitushetkellä tietää, että heidän todistamansa asiakirja on valtakirja edunvalvontavaltuutusta varten, mutta valtuuttajan ei tarvitse ilmaista todistajille valtakirjan sisältöä.

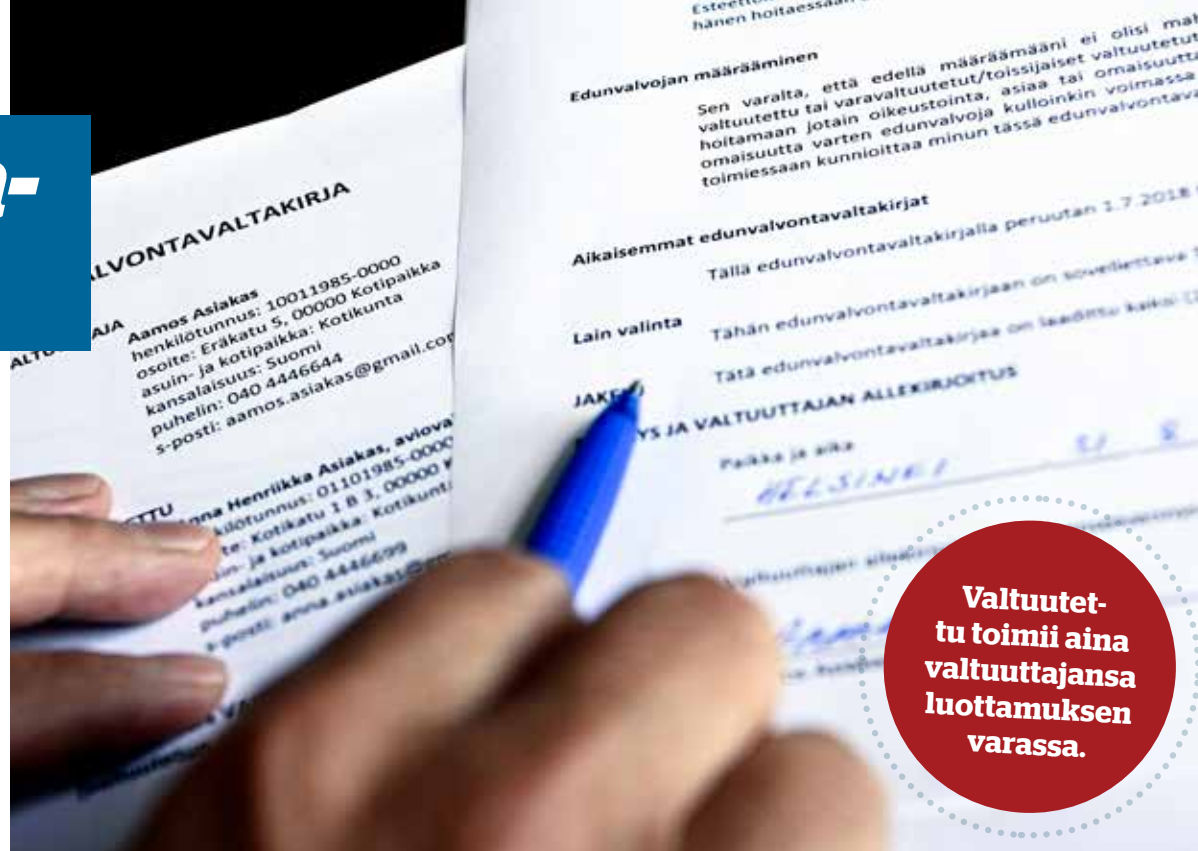
Valtakirjasta tulee käydä yksilöidysti ilmi valtuuttaja,

valtuutettu henkilö sekä ne asiat, joissa valtuutettu oikeutetaan edustamaan edunvalvontavaltuutuksen antajaa. Lisäksi valtakirjaan tulee sisällyttää määräys, jonka mukaan valtuutus tulee voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja itse tulee sairauden, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan synn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.

Viisasta varautumista tulevaisuuteen

On tärkeää huomata, että edunvalvontavaltuutus ei tule voimaan vielä allekirjoitushetkellä ja kun valtakirja on todistettu oikeaksi. Edunvalvontavaltuutus onkin varautumista tulevaisuuteen, siihen tilanteeseen, että valtuuttaja itse mahdollisesti tulee tarvitsemaan henkilökohtaista edunvalvontaa. On täysin mahdollista, että valtuuttajan elämä jatkuu niin, ettei hänen koskaan edes tule olemaan edunvalvonnan tarpeessa.

Mikäli valtuuttaja kuitenkin

tietää esimerkiksi olevansa altis jollekin perinnölliselle vaivalle, kuten muistisairaudelle, valtuutuksen tekeminen on tällöin viisasta varautumista tulevaisuuteen. Tämä tosin edellyttää sitä, että edunvalvojaksi valittu henkilö on valtuuttajan luottamuksen arvoisin.

Mikäli valtuutuksen antajalla on jo olemassa oleva muistisairaus, valtuutukseen kannattaa liittää lääkärin lausunto siitä, että valtuuttaja ymmärtää laatimansa valtuutuksen merkityksen.

Testamenttia edunvalvontavaltuutus muistuttaa myös siinä mielessä, että edunvalvontavaltuutuksen voi peruuttaa milloin vain ennen valtuutuksen voimaantuloa edellyttäen, että valtuuttaja pys-

tyy ymmärtämään peruuttamisen merkityksen. Peruuttaminen tapahtuu siten, että valtuuttaja ottaa valtakirjan takaisin tai hävittää sen.

Vastaavasti myös valtuuttajan muodollisesti oikein tekemä, ajallisesti uusi edunvalvontavaltuutus saa aikaan vaikutuksen, että edellinen valtuutus katsotaan peruutetuksi siltä osin kuin uusi valtuutus sisältää sen kanssa ristiriitaisia määräyksiä.

Viimesijainen keino järjestää asioiden hoito

Edunvalvojan määrääminen on viimesijainen keino järjestää asioiden hoito. Edunvalvojan määrääminen edellyttää, että apua tarvitsevan henkilön asiat eivät

muuten tule asianmukaisesti hoidetuiksi.

Edunvalvontavaltuutus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun valtuutettu henkilö on hakenut sille vahvistusta viranomaiselta. Lain mukaan holhousviranomaisena toimii Digi- ja väestötietovirasto. Hakemus on vahvistettava, jos laissa säädetyt muotomääräykset täytyvät ja valtuutuksen antaja on tosiasiallisesti tullut kykenemättömäksi huolehtimaan niistä asioista, joita valtuutus koskee.

Valtuutetun henkilön onkin esitettävä holhousviranomaiselle alkuperäinen valtakirja sekä lääkärinlausunto tai muu vastaava luotettava selvitys siitä, että valtuuttaja tosiasiaa on laissa tarkoitetulla tavalla edunvalvonnan tarpeessa.

Edunvalvontavaltuutus on yksilöllistä, ja niinpä valtuutuksen sisältö voi vaihdella tapauskohtaisesti paljon: valtuuttajalla on periaatteessa täysi valta määrätä, mitä oikeustoimia valtuutetulla on lupa tehdä. Valtuutetun toimivalta on siten aina sidottu valtakirjan osoittamiin määräyksiin.

Valtuutetun toimivallalla on kuitenkin rajansa: korostetun henkilökohtaiset toimet on laissa rajattu valtuutuksen ulkopuolelle. Valtuutetulla ei ole kelpoisuutta valtuuttajan puolesta antaa suostumusta avioliittoon tai lapseksiottamiseen, tunnustaa isyyttä, hyväksyä isyyden tunnustamista eikä tehdä tai peruuttaa testamenttia.

**Valtuutettu toimii aina
valtuuttajansa
luottamuksen
varassa.**

Valtuutettu ei myöskään voi edustaa valtuuttajaa muussakaan sellaisessa asiassa, joka on näihin rinnastuvalla tavalla henkilökohtainen.

Viranomainen valvoo valtuutettua

Valtuutettu toimii aina valtuuttajansa luottamuksen varassa, mutta koska valtuuttaja ei välttämättä pysty kontrolloimaan valtuutetun toimintaa, valtuutettuun kohdistuu myös viranomaisvalvontaa. Lain mukaan valvonta kuuluu sille holhousviranomaiselle, joka on vahvistanut edunvalvontavaltuutuksen.

Lisäksi valtuutettua sitovat useat laissa säädetyt velvollisuudet. Esimerkiksi jos edunvalvontavaltuutus koskee valtuuttajan edustamista taloudellisissa asioissa, valtuutettu henkilö on velvollinen pitämään kirjaa valtuuttajan varoista ja veloista sekä tilikauden tapahtumista.

Mikäli valtuutus koskee valtuuttajan edustamista muissa kuin taloudellisissa asioissa, valtuutettu on vastaavasti velvollinen pitämään sellaista kirjaa, että hän voi tehdä sen niistä toimenpiteistä, joihin hän on valtuuttajan puolesta ryhtynyt.

On mahdollista, että valtuutettu tulee itse sairautaan tai esteellisyysden vuoksi tai jostain muusta syystä estyneeksi hoitamaan tehtävänsä. Tällaisten tilanteiden varalta valtuuttaja voi määrätä valtakirjassa jonkin toisen luotettavan henkilön varavaltuutetuksi.

TEKSTI SUOMEN UUTISET
KUVA LEHTIKUVA

Asuinalueiden eriytyminen kiihtyy maahanmuuton seurauksena

Suomessa on pian kouluja, joissa ei puhuta suomea

Perussuomalaiset ovat vuosikymmenen ajan varoittaneet siitä, mitä maahanmuuttajavalttaisissa lähiöissä on tapahtumassa. Todellisuus alkaa pikkuhiljaa tihkua myös perinteiseen mediaan.

Asuinalueiden eriytyminen on Suomessa kiihtynyt eräänä maahanmuuton lieveilmiönä. Segregaatio on johtanut myös peruskoulujen eriytymiseen siten, että eräillä alueilla nykyisin on kouluja, joiden opimistulokset ovat tunnetusti heikkoja.

Segregaatio eli asuinalueiden eriytyminen on johtanut myös koulushoppailuun eli siihen, että nykyään monet perheet valitsevat asuinpaikkansa usein sillä perusteella, että samalla vältetään oman lapsen joutumista huonomaineiseen kouluun.

Iltalehden perehtyi analyysissään **Venla Berneliuksen ja Heidi Huilan** raporttiin koulutuksen alueellisesta ja sosiaalisesta eriytymisestä. Toimittaja sai raportista ilmeisen ahaa-elämyksen meneillään olevasta kaaoksesta.

Herätyksen tuki olisi voinut saada jo paljon aikaisemminkin. Ihän vain kuuntelemalla isolla korvalla perussuomalaisten sanomaa.

"Vertaisoppimista ei tapahdu"

Suomessa on asuinalueita ja niiden kouluja, joissa äidinkieltään suomenkieliset oppilaat ovat jo jääneet vähemmistöksi. Suomen kieltä ei puhuta välitunneilla, vaan jotakin vaikkapa Turun Varissuon yli 100:sta eri kielestä. Varissuon koulussa vieraskielisten osuus oppilaista on jopa 90 prosenttia.

Varissuon koulun johtaja **Nana Lampi** kuvaa koulun arkea Berneliuksen & Huilan raportissa: - Meillä on luokkia, joissa on vain pari suomea äidinkielenään puhuvaa oppilasta. Moneen tapauksessa heillä on muita oppimiseen tai käytökseen liittyviä haasteita. Monen suomea

**"Valtaosa
vieraskielisistä
oppilaistamme
on syntynyt
Suomessa."**

äidinkielenään puhuvan oppilaan sosioekonominen tausta on heikko. Kielen oppiminen tällaisessa ympäristössä on haastavaa. Vertaisoppimista ei juurikaan tapahdu.

- Valtaosa vieraskielisistä oppilaistamme on syntynyt Suomessa. Heistä melkein kaikki ovat olleet jo päiväkodissa suomenkielisen varhaiskasvatuksen piirissä. Arviomme mukaan suurella osalla näistä oppilaista suomen kielen taso vastaa korkeintaan 2,5-vuotiaan äidinkielisen lapsen kielitaitoa.

"Suomalaistaustaiset perheet pyrkivät saamaan lapsensa muihin kouluihin"

Oppimisvaikeuksien seurauksena "suomalais-taustaiset perheet pyrkivät saamaan lapsensa muihin kouluihin, koska koulun ympäristö hidastaa myös heidän - ei vain taustaltaan vieraskielisten oppilaiden - suomen kielen kehitystä".

Seurauksena on Iltalehden mukaan se, että "puutteellinen kielen hallinta vaikeuttaa jatko-opintoihin pääsyä ja on herkästi este työllistymiselle." Myöskään lasten vanhemmat eivät opi virallista kieltä, ja kaiken tämän seurauksena segregaatio etenee ja sen mukanaan tuomat ongelmat lisääntyvät.

Kansanedustaja **Jussi Halla-aho** huomioi Iltalehden politiikan toimittaja **Lauri Nurmen** kirjoituksen ja kommentoi sitä Twitterissä.

- Nurmen "analyysissä" ei ole mitään, mistä perussuomalaiset eivät olisi puhuneet ja varoittaneet jo vuosikymmenen ajan. Se on ollut Nurmen ja kaltaistensa mielestä rasismia ja fasismia. Sitä saa, mitä kerjää. Enjoy!

TEKSTI SUOMEN UUTISET
KUVA LEHTIKUVA

Perussuomalaista naisenergiaa valtuustoissa

Viime kesän kuntavaalit toivat valtuustoihin uusia ja vanhoja perussuomalaisia vaikuttajia. Naisten osuus puolueen valtuutetuista on kasvussa. Esittelemme muutamia oman paikkakuntansa äänikuningattariksi nousseita kunnanvaltuutettuja.

Toisen kauden perussuomalainen valtuutettu **Niina Immonen** uusi paikkansa Huittisissa kesän kuntavaaleissa. Immonen oli Huittisten äänikuningatar 186 äänellä.

- Olihan se yllätys, vaikka ennen varsinaista äänestyspäivää alkoi tulemaan viestejä monesta eri kanavasta, että tulet olemaan ääniharava. Joitakin luottamushenkilöitä jäi pois, ja heidän äänensä jakautuivat uudelleen, Immonen kertoo.

Puolue voitti kolme paikkaa viime vaaleihin verrattuna ja nyt sillä on seitsemän paikkaa valtuustossa.

42-vuotias Immonen työskentelee muistihoitajana, joten sote-asiat ovat hänellä lähellä sydäntä.

- Ikäihmisten hyvinvointi ja hyvä hoito sekä omaishoitajien tilanne ovat minulle tärkeitä teemoja. Lisäksi tärkeitä asioita ovat laadukas varhaiskasvatus, nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja kylien elinvoimaisuus, Immonen selvittää.

Talouskurista huolehdittava

Satakunnassa sijaitsevassa Huittisissa on noin 10 000 asukasta. Kunnan taloustilanne nousi yhdeksi vaaliteemaksi.

- Kunnan taloustilanne on suhteellisen hyvä koronatuikien vaikutuksesta, mutta jatkossa joudutaan paiskimaan hartiavoimin töitä, että saadaan pidettyä talouskunnossa, Immonen arvioi.

Hän ei halua nostaa veroprosenttia, mutta jostain on karsittava.

- Toivottavasti se tapahtuu ilman palvelutason laskeamista. Jotkut äänestäjistäkin ymmärtävät, että talouskurista on jonkun huoli.

Vihdin kunnanvaltuutettu Terhi Mattila vaalityössä Uudellamaalla.

- Ikäihmisten hyvinvointi ja hyvä hoito sekä omaishoitajien tilanne ovat minulle tärkeitä teemoja, kertoo Niina Immonen.

lehdittävä. Kunnan keskustaan rakennetaan uusi koulu, ja luulen, että valtuustossa joudutaan pitämään puheita kyläkoulujen puolesta.

Kotonakin tehdään politiikkaa

Immonen asuu nuoremman poikansa kanssa omakotitalossa. Vanhempi poika on jo muuttanut pois kotoa. Nuorempi poika on myös kaupunginvaltuutettu, keskustan riveissä.

- Meillä käydään kotona mielenkiintoisia poliittisia keskusteluja. Olemme molemmat valtuuston lisäksi myös kaupunginhallituksessa. Sen päätösvalta on noin 22 prosenttia on meidän kotitalomme katon alla, Immonen naureskelee.

Hän harrastaa liikuntaa käymällä ryhmäliikuntatunneilla sekä kävely- ja juoksulenkeillä.

- Rakastan syvällisiä keskusteluja ja kirpputoreja. Olen mallittainen ja yhteistyökykyinen. Selvitän ja pohdiskelen asioita. Toivoisin, että kuntalaiset olisivat minuun vielä enemmän suoraan yhteydessä. Se on hyvin tehokas tapa vaikuttaa päätöksentekoon, Immonen kannustaa.

Huoli oman terveysaseman säilymisestä

Oman kotikunnan elinvoimaisuudesta ja palveluista on pidettävä hyvää huolta, sanoo Pornaisten kunnanvaltuuston 2. varapuheenjohtajaksi valittu perussuomalaisten **Mari Valve**.

39-vuotias Valve on syntynyt ja asunut Pornaisissa muutamia opiskeluvuosiensa lukuun ottamatta. Kesän kuntavaaleissa Valve oli Pornaisten ääniharava 128 äänellä.

- Kyllähän se äänimäärä oli iloinen yllätys. Minut tunnetaan hyvin Pornaisissa. Toimin muutaman vuoden päätoimisena yrittäjänä, ja yrittäjyys on kuulunut elämäni 20-vuotiaasta lähtien. Olen ollut paljon mukana eri tapahtumissa, Valve kertoo.

Ensimmäisen kauden valtuutettu on koulutukseltaan sosionomi. Valveen työura koostuu yrittäjyyden lisäksi sosiaali- ja terveysalan monipuolisista tehtävistä.

- Haluan edistää lasten ja nuorten asioita. Heidän tilanteestaan olen huolissani, sanoo Mari Valve. Kuva: Myrsky Linden

Kanta-Hämeen PerusNaisten Riikka Tervatuli Riihimäeltä, Sini Pajukangas Janakkalasta ja Pirjo Mettala Hämeenlinnasta yhdistyksen piknikillä.

tä. Tällä hetkellä hän työskentelee mielen-terveyskuntoutujien parissa.

- Minulla on kokemusta miltei jokaisesta sosiaali- ja terveysalan asiakasryhmästä. Heidän asiansa ovat minulle tärkeitä, ja toivon, että pystyn vaikuttamaan niihin valtuustossa. Vaalien aikaan minulle tuli paljon kysymyksiä esimerkiksi oman terveysaseman säilymisestä, Valve sanoo.

Nuorten tilanne huolestuttaa

Pornaisten on noin 5 100 asukkaan kunta Uudellamaalla. Valve asuu omakotitalossa miehensä ja kahden lapsensa kanssa maaseudulla Pornaisten Halkian kylässä. Kolmas perheen lapsista asuu jo omillaan.

- Haluan edistää myös lasten ja nuorten asioita. Heidän tilanteestaan olen huolissani. Nuoriso on voinut pahoin korona-aikana. Ihmiset haluavat hyvän ja turvallisen koulun sekä nuorille harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia, Valve selvittää.

Kuntapolitiikan lisäksi hän toimii Pornaisten Marttojen puheenjohtajana. Valveen mukaan kiinnostus yhteisten asioiden

edistämiseen on peräisin omalta ukilta.

- Edesmennyt ukkini toimi aktiivisesti kuntapolitiikassa. Häneltä olen oppinut isänmaallisuuden ja omaan kotipaikkakuntaan kiintymisen, Valve kiittelee.

Perussuomalaiset voittivat Pornaisissa kaksi lisäpaikkaa viime vaaleihin verrattuna. Nyt perussuomalaisilla on kunnassa kuusi valtuustopaikkaa. Perussuomalaisiin liittyminen oli Valveelle itsestäänselvyys.

- Tutkin eri puolueiden ajatuksia ja arvoja. Perussuomalaisilla asiat olivat esillä selkeästi ja napakasti, ilman jossittelua. Koin, että puolueen arvot ja asiat ovat sellaisia, joiden takana minä voin seistä, Valve toteaa.

Luotettavuus tärkeää

Ensimmäistä kertaa kuntavaaleissa ehdokkaana perussuomalaisten listalla ollut **Soile Ojala-Seppä** valittiin kertaheittolalla Kokemäen kaupunginvaltuustoon. Hän oli vaalien ääniharava 133 äänellä. Vaalitulokset ei ollut naiselle yllätys.

- Olisin ollut pettynyt, jos olisin saanut vähän ääniä. Olen syntyperäinen kokemäkeläinen

- Haluan ajaa niiden etua, jotka ovat heikoimmassa asemassa ja eivät pysty vaikuttamaan asioihin, Soile Ojala-Seppä kertoo. Kuva: Nennu Ojala

ja toiminut yli 30 vuotta yrittäjänä. Minusta on tärkeää, että olen äänestäjien keskuudessa tunnettu ja luotettava ihminen, Ojala-Seppä luonnehtii.

Fysioterapiayrittäjänä työskentelevä Ojala-Seppä asuu kissan ja koiran kanssa. Hänellä on neljä aikuista lasta ja kaksi lapsenlasta. Kolmannen lapsenlapsen odotetaan syntyvän joulukuun puolivälissä. Ojala-Seppä on hoi-

tanut kokemäkeläisiä vuosikymmenten ajan, ja naista on pyydetty monta kertaa kuntavaa-

liehdokkaaksi.

Luottamustehtävät eivät ole kuitenkaan aiemmin mahtuneet itseään kehittäneen yrittäjän aikatauluun. Ojala-Seppä on opiskellut työnsä ohessa ja suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon vanhustyöstä.

- Sitä kautta olen paljon tekemisissä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Huomasin, että kaupungin päätöksenteossa tarvitaan sellaisen ihmisen näkemystä, joka on tehnyt suorittavaa työtä vanhus- ja hoitopuolella, Ojala-Seppä sanoo.

Perussuomalaiset voittivat Pornaisissa kaksi lisäpaikkaa.

Kuntapolitiikassa tehdään yhteistyötä yli puoluerajojen

>>

Heikoimpien asialla

Satakunnassa sijaitsevasa Kokemäen kaupungissa on vajaa 7 000 asukasta. Perussuomalaiset nostivat kaupungissa kannatustaan tämän vuoden kuntavaaleissa. Viime vaalien kolmesta valtuustopaikasta perussuomalaiset etenivät viiteen paikkaan.

57-vuotias Ojala-Seppä haluaa, että Kokemäellä hoitoalan ammattilaiset pystyvät tekemään työnsä paremmin ja laadukkaammin sekä heillä on motivaatiota tehdä työtä.

- Halusin lähteä vaikuttamaan siihen, että työntekijöiden olojen lisäksi myös heikoimmassa asemassa olevien ihmisten olot turvataan sekä siihen, että ikäihmisten kotona selviämistä tuetaan riittävän hyvin, hän kertoo.

Kuntapolitiikassa hän haluaa tehdä yhteistyötä yli puoluerajojen.

- Minä olen vahvasti kuntalaisten kuuntelija. Haluan ajaa niiden etua, jotka ovat heikoimmassa asemassa ja eivät pysty vaikuttamaan asioihin. Toivon pystyväni olemaan heidän sanansaattajansa. Kuntalaisten kuuleminen on tärkeää yhteisissä asioissa, Ojala-Seppä kiteyttää.

Kunnanhallitus on paras paikka vaikuttaa

Mäntsälän äänikuningattareksi nousi perussuomalaisten **Satu Lampi**, joka sai kesän kuntavaaleissa 456 ääntä.

- Olen häkeltynyt ja kiitollinen äänestäjilleni. En mainostanut lehdissä tai teiden varsilla. Täytin kaikki mahdolliset vaalikoneet, ehkä ihmiset katsoivat niitä. Olen todella ylpeä tuloksesta, Lampi iloitsee.

Lampi on 51-vuotias ja ammatiltaan vanhempi rikoskonstaapeli. Hän on toisen kauden valtuutettu ja kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja. Viime eduskuntavaaleissa äänimäärä nosti hänet 3. varasijalle.

- Kunnanhallitus on hyvä paikka päästä vaikuttamaan kunnan asioihin vähän paremmin kuin rivivaltuutettuna, Lampi tuumii.

Asukkaita varten

Uudellemaalle sijoittuvassa Mäntsälässä on noin

- Koulukuljetuksiin tulee panostaa. Lapsilla pitää olla turvallinen koulumatka, Satu Lampi painottaa.

Kuva: Jussi Vilppula

Naisten määrä valtuustoissa kasvoi.

21 000 asukasta. Lampi muistuttaa, että kunta on asukkaistaan varten.

- Minulle tärkeitä ovat lapset, perheet ja vanhukset. Kaikki kunnan asukkaat ovat meille voimavara. Kuntaa ei olisi ilman asukkaita, Lampi tähdentää.

Hänen mielestään lapsilla pitäisi olla hyvä pohja päiväkodista kouluun ja siitä eteenpäin.

- Tähän pitäisi panostaa ihan valtakunnallisesti, että kunnilla olisi varaa palkata enemmän opettajia ja pitää pienempiä opetusryhmiä. Koulukuljetuksiin tulee panostaa. Lapsilla pitää olla turvallinen koulumatka, Lampi haluaa.

Perheitä hän haluaa tukea kaavoittamalla kohtuuhintaisia tontteja. Lampi harmittelee, että Mäntsälässä luovuttiin kotihoidontuen kuntalisästä. Se olisi hänestä positiivinen merkki, että kunnassa välitetään perheistä. Ikäihmisille Lampi haluaa antaa mahdollisuuden asua kotona, jos he niin haluavat.

- Kotihoitoon ja omaisten hoitoon pitää panostaa. Sote-uudistuksen myötä Mäntsälässä tulee olemaan erittäin tärkeänä asiana oman terveyskeskuksen säilyminen, Lampi toteaa.

Naisten määrä valtuustoissa kasvoi

Lampi on kahden teini-ikäisen lapsen äiti. Perheeseen kuuluvat myös kissa ja koira.

- Ihmiset tuntevat minut sellaisena, että ajan asioita voimakkaasti, mutta rauhallisesti ja muita kunnioittaen. Yhteistyö muiden puolueiden kanssa pitää olla kunnossa ja keskustella asioista asioina, Lampi kertoo.

Mäntsälässä perussuomalaisten kunnanvaltuutettujen määrä nousi kolmesta kahdeksaan viime vaaleihin verrattuna. Koko Suomessa naisten määrä kuntien valtuustoissa kasvoi.

- Onnea kaikille perussuomalaisille naisille hienosta vaalituloksesta ja tsemppiä eteenpäin. Kannustan kaikkia

naisia osallistumaan politiikkaan, sillä on todella antoisaa päästä vaikuttamaan yhteisiin asioihin, Lampi sanoo.

TEKSTI
SUOMEN
UUTiset
KUVAT MATTI
MATIKAINEN JA
VALTUUTETUT

"Aluevaltuustoille tullaan tarjoamaan säästökeinoksi palveluverkon leikkaamista."

Ellei alue saa talouttaan tasapainoon, valtio kertoo, miten se pitää tehdä.

**14 äänestysalue
röstningsomr.**

Älä jätä ääntäsi käyttämättä!

Aluevaltuustoille siirtyy miljardeja sekä vastuu hengestäsi

Aluevaltuustoissa päätetään, mitä palveluja pidetään lähellä sinua. Pitääkö lähteä korvakipuisen lapsen kanssa päivystykseen viiden tai viidenkymmenen kilometrin päähän, tai ehtiikö pelastusyksikkö apuun viiden minuutin sisällä vai vasta tunnin päästä.

Perussuomalaisten kansanedustaja **Lulu Ranteen** mukaan on kyse siitä, miten suomalaisten terveydestä huolehditaan ja henkeä suojellaan.

- Tämä viesti ei ole mennyt perille valtavien sote-sekoilujen, ministerien epämääräisten selitysten ja byrokratian keskellä. Ehkä tämä on jopa tietoa suomalaisten harhaanjohtamista, jotta keskusta pääsee kuin salaa aluevaaleissa hillo-tolpille, toteaa Lulu Ranne.

Lain vaatimukset tuplasti tiukemmat

Suomalaisille on Ranteen mukaan kerrottava selkeästi, mistä aluevaaleissa on kyse. Esimerkiksi Hämeen vaalipiiriin lähes 1,5 miljardin euron vuotuisten sosiaali-, terveys- ja pelastusmenojen käytöstä päättävät jatkossa aluevaltuustot, vaikka rahakirstu onkin valtiolla.

- Lain vaatimukset alueiden talouden tasapainolle ovat tuplasti tiukemmat kuin kuntien taloudelle. Käyttömenoja ei voida rahoittaa pitkäaikaisilla lainoilla. Alijäämät on katettava tilinpäätöksen vahvistamisvuotta seuraavien kahden tilikauden aikana. Ellei alue saa taloutaan tasapainoon, valtio kertoo, miten se pitää tehdä.

Säästökeinoksi tarjotaan palveluverkon leikkaamista

Tilanne on Ranteen mielestä erityisen huolestuttava siksi, että hyvinvointialueita johdetaan jatkossa tasan samalla tavalla kuin kuntia

ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymiä on johdettu tähänkin asti. Vallassa oleva poliittinen ja virkamiesjohto ei ole kyennyt saamaan julkista taloutta kuntoon ja sitä kautta turvaamaan elintärkeitä hyvinvointia, henkeä ja terveyttä turvaavia palveluja.

- Aluevaltuustojen mahdollisuudet johtaa hyvinvointialuettaan toiminnallisesti ja taloudellisesti tasapainoon tulee olemaan vaikeaa. Käytännössä aluevaltuustoille tullaan tarjoamaan säästökeinoksi palveluverkon leikkaamista, Ranne sanoo.

Lähipalvelujen alasajo veisi toivon paremmasta

Sote-sektorin vaikuttavuus suomalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn on Ranteen mielestä saatava nousuun ja menojen kasvu kuriin. Vaikuttaakseen arjen terveyteen on matalan kynnyksen palvelujen oltava lähellä suomalaisia. Niiden alasajo veisi suomalaisilta viimeisenkin toivon paremmasta.

- Aluevaltuutettujen tärkein tehtävä on torjua lähipalvelujen alasajo siihen asti, että maahan saadaan tolkullinen hallitus. Sellainen hallitus, joka korjaa sote-uudistuksen valuviat ja estää epätasa-arvoisen kehityksen, jossa suomalaiset maksavat yhä enemmän yhä kauempana olevista sote-palveluista, joiden ääreen heillä ei ole enää varaa muuttaa tai edes autoilla, toteaa Ranne.

TEKSTI SUOMEN UUTiset
KUVAT LEHTIKUVA

Linda tuli taloon

Arjan koira nousi somesuosikiksi

Kansanedustaja Arja Juvosen perheeseen saatiin lisäystä kesällä, kun saksanpaimenkoirapentu, nimeltään Linda, tuli taloon. Linda on nopeasti osoittanut olevansa paitsi liikunnallinen, myös erittäin osallistuva ja nopeasti oppiva koirakaveri.

Linda on muutamassa kuukaudessa noussut varsin suosituksi sosiaalisen median kanavilla, sillä kuvapäivitykset ja kuulumiset valloittavasta koirakaverista keräävät lyhyessä ajassa useita satoja tykkäyksiä.

Yksikään koiraihminen ei voi jättää tykkäämättä kuvista, joissa Linda poseeraa milloin luonnon keskellä, auton etupenkillä, herkkupalaa anelemassa - tai vaikka astianpesukoneen kannella.

Kuvista näkee, että Linda on vielä varsin nuori koira, hoikka rakenteeltaan ja tassut vasta kasvamassa täyteen pituuteensa.

Seuraa omistajiaan joka paikkaan

Linda seuraa mielellään omistajiaan joka paikkaan. Kansanedustaja **Arja Juvonen** sanoo, että Lindalla on nuoresta saakka ollut aktiivinen ote elämään.

Saksanpaimenkoira ei sovi sohvaperunan kotiin, koska koira kaipaa treeniä ja omistajat, jotka osaavat tukea koiran luontaista aktiivisuutta. Juvosen perheessä liikutaan ja ulkoillaan paljon.

- Lindalla on vankka vahtiviet-

ti, mutta se on myös hyvin osallistuva ja liikunnallinen. Koiramme onkin minulle uskollinen lenkkikaveri, vaikka se myös leikkii ja juoksee mielellään ihan itseksensä kotitalomme pihalla, jonka olemme aidanneet, Juvonen kertoo.

Saksanpaimenkoira ei sovi sohvaperunan kotiin.

Juvosten perheeseen Linda löytyi pienestä kennelistä Pohjanmaalta.

- Koiraan ei tarvinnut tehdä varausta, mutta kävimme tapaamassa kasvattajia, jotka halusivat tavata tulevat omis-

tajat sen varmistamiseksi, että koira päätyy sopivaan perheeseen.

Aktivointitreeni on hauskaa leikkiä

Koska Linda tuli taloon vasta muutamia kuukausia sitten, Juvosten perheessä on nyt meneillään koulutusvaihe. Ensiksi opeteltiin katsekontaktin ottaminen ja sen jälkeen muut perusasiat, kuten luokse kutsuminen ja istuminen.

Juvonen pitää tärkeänä, että koira oppii tuntemaan tärkeimmät käskyt heti, koska ne on oltava sisäistettynä esimerkiksi kävelylenkeillä.

- Kun koira on fleksinarun

päässä, se lenkillä usein näkee jotain mielenkiintoista ja haluaa mennä tutustumaan. Silloin on tärkeää, että omistaja saa koiran myös pysähtymään ja tulemaan takaisin tarvittaessa. Vaikka Lindassa on vielä nuoren koiran villiä luonnetta ja kaikki maailman

tapahtumat sitä kiinnostavat, se on mielestäni nopea oppimaan käskyjä.

Koirat pitävät erittäin paljon aktivointi- ja virikeleikeistä, eikä Linda suinkaan ole poikkeus. Juvonen kertoo, että Linda etsii mielellään piilotettuja herkkupa-

"Vainu on hänellä kova, ja ruuan etsiminen onnistuu hienosti."

Linda on nopea oppimaan käskyjä.

Linda on nuori ja innokas lenkkikaveri.

- Linda tykkää hakea palloja, joita viskellään pihalla, Arja Juvonen kertoo lemmikistään.

kee ruuan etsimisen lähinnä hauskana leikinä. Linda tykkää myös hakea palloja, joita viskellään pihalla.

Vahtipaikka keskellä tupaa

Kuten kaikki koirat, myös Linda hautaa sille tarjottujen herkkupalojen jämiä ja puruluun pätkiä "pahan päivän varalle". Juvosten pihamaalle onkin syksyn aikana ilmestynyt paljon kuoppia. - Olemme silloin tällöin ostaneet Lindalle ydinluita, joita se aikansa järsii terassilla, kantaa luunjämää paikasta toiseen ja käy lopulta hautaamassa sopivaan paikkaan. Tassuissa kulkeutuukin välillä myös hiekkaa sisätiloihin, mutta Lindalla on myös oma pesupaikka pihan reunassa.

- Pihaleikkiin liittyy aina se, että leikin jälkeen mennään pesulle. Meillä on pihalla vauvamme täynnä sadevettä, jonne koira pääsee lopuksi huuhtomaan tassut.

Samassa paikassa peseydytään myös lenkin jälkeen.

Juvosilla sattui olemaan myös ylimääräiseksi jäänyt vanha nautuoli, joka jätettiin tupaan koiran vahtipaikaksi. Linda tykkää istua tuolilla, josta on suora näköyhteys pöytänsä, jonka ääressä emäntä tekee etätöitä.

- Sieltä se tarkkailee emäntäänsä.

Koiranomistajalta vaaditaan sitoutumista

Korona-aikana Suomessa koiraharrastus on kasvattanut suosiotaan laajemminkin. Jokaisen lem-

mikkiä harkitsevan tulisi kuitenkin muistaa, että koirasta tulee perheenjäsen, johon sitoudutaan pitkäksi aikaa, jopa 10-15 vuoden ajaksi.

Juvonen, jonka perheessä on ollut ennenkin koiria, muistuttaa, että koira tarvitsee aikaa omistajiltaan joka päivä.

- On siksi hyvä miettiä, minkälaiseen kotiin koira tulee. Liikunnallinen koira soveltuu liikunnalliseen ja aktiiviseen perheeseen. Kodin lähetyksillä olevat ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet ovat plussaa. Toisaalta hyvällä hoidolla ja huolenpidolla koira voi pärjätä kerrostalossakin edellyttäen, ettei haukkumisesta tule haastetta.

TEKSTI SUOMEN UUTISET
KUVAT ARJA JUVOSEN KOTIALBUMI

PERUSSUOMALAISET